

Helsingin kaupunki
Rakennusvirasto

Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

TOIMINTASUUNNITELMA VUODEKSI 2010

Yleisten töiden lautakunnan hyväksymä 19.1.2010 § 3

SISÄLLYSLUETTELO

1	YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNTA JA RAKENNUSVIRASTO	2
1.1	Keskeiset tehtävät.....	2
1.2	Toimintaympäristön keskeiset muutokset taloussuunnitelmakaudella	3
1.3	Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa	3
1.4	Kilpailuttaminen.....	3
1.5	Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi	3
1.6	Henkilöstö	4
	Tasa-arvosuunnitelma	4
	Kielisuunnitelma	5
	Työhyvinvointia edistävät toimenpiteet	5
1.7	Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	5
1.8	Sitovat toiminnalliset tavoitteet	6
1.9	Kehittämistavoitteet.....	6
1.10	Ympäristötavoitteet	6
1.11	Muut tavoitteet ja tunnusluvut	7
2	KÄYTTÖTALouden TOIMINTASUUNNITELMA	7
2.1	BRUTTOYKSIKÖT	9
2.1.1	Viraston johto ja yhteiset palvelut.....	9
2.1.2	Hallinto-osasto.....	9
2.1.3	Katu- ja puisto-osasto	10
2.1.4	Arkkitehtuuriosasto	21
2.2	NETTOYKSIKKÖ.....	23
2.2.1	HKR-Rakennuttaja	23
3	INVESTOINTIHANKKEET	27
3.1	Kadut, liikenneväylät ja radat	30
3.2	Puistorakentaminen	36
3.3	Irtaimen omaisuuden hankinta	37
4.	RAPORTOINTISUUNNITELMA.....	38

Liitteet:

Käyttötalous- ja investointiosan tulosbudjetit

Kansikuva: Kaj Franckin katu, kuva: Roy Koto

1 YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNTA JA RAKENNUSVIRASTO

1.1 Keskeiset tehtävät

Viraston toiminnan tarkoitus

Toiminnan tarkoituksena on kestävä, kaunis ja toimiva kaupunki asukkaiden, yritysten ja maan pääkaupungin tarpeisiin.

Viraston arvot

Viraston toiminnan perusarvot ovat avoimuus, vastuullisuus ja yhdenvertaisuus. Toimintaperiaatteet ovat asiakaslähtöisyys, henkilöstön hyvinvointi, jatkuva parantaminen, kestävä kehitys ja taloudellisuus.

Keskeiset tehtävät

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston toimialana on huolehtia Helsingin katujen ja viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja valvonnasta. Virasto vastaa myös omalta osaltaan kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Tehtävänsä rakennusvirasto hoitaa yhdistämällä mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti viraston henkilöstön ja ulkopuolisten yritysten voimavarat.

Tärkeimpiä rakennusviraston tehtäviä ovat:

- katu- ja viheralueiden palvelujen, rakentamisen ja ylläpidon suunnittelu, järjestäminen ja tilaaminen sekä viranomaistoiminnot
- katu- ja viheralueiden rakennuttaminen
- asiakaspalvelu
- pysäköinninvalvonta
- luvat, vuokraukset ja valvonta
- kaupungin talonrakennus- ja toimitilahankkeiden suunnittelu ja rakennuttaminen sekä käytön tekninen neuvonta
- väestönsuojien, metron ja muiden erikoisrakenteiden rakennuttaminen
- pilaantuneiden maiden ja ylijäämämassojen tilaaja- ja asiantuntijatehtävät
- yleisökäymälöiden rakentaminen ja ylläpito
- Helsinki kaikille – projekti

1.2 Toimintaympäristön keskeiset muutokset taloussuunnitelmakaudella

Toimintaympäristössä nähtäviä muutoksia:

- kaupunki tiivistyy ja kaupunkiympäristön merkitys korostuu
- asukkaiden vaatimustaso kasvaa
- katu- ja viheralueverkosto kasvaa ja ikääntyy
- taantuma edellyttää tehokasta kustannusten hallintaa
- yhteistyöhallintokuntia organisoidaan seudullisesti
- ilmastonmuutos ja siihen varautuminen sekä muutoksen hidastaminen

Toiminnallisia ja palvelutasoon liittyviä haasteita:

- katupölyn vähentäminen
- roskaamisen vähentäminen
- pysäköinninvalvonnan uuden tietojärjestelmän käyttöönotto
- talouden sopeuttaminen niin, että palvelujen laatutason muutos ja vaikutus asukkaille on mahdollisimman vähäinen

1.3 Kaupungin strategiaohjelma rakennusviraston toiminnassa

Rakennusvirasto toteuttaa kaupungin yhteisstrategioita toimenpitein, jotka ilmenevät osastokohtaisista toimintasuunnitelmista.

1.4 Kilpailuttaminen

Rakennusvirasto on määritellyt katujen ja viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon strategian vuosille 2007-2012. Strategiassa määritellään yleisten alueiden ylläpito ja rakentaminen, sisäinen tilaaminen, henkilöstön määrä ja toiminnan kehittäminen.

Rakennusvirasto ja rakentamispalvelu laativat yleisten alueiden ylläpitotöistä useampivuotisen kumppanuussopimuksen ja rakentamishankkeista vuosisopimuksen. Yksityissektorilla teetettävät katu- ja viheralueiden ylläpitourakat sekä rakentamishankkeet kilpailutetaan. Tilahankkeiden suunnittelu- ja urakointipalvelut ostetaan rakennusalan markkinoilta kilpailuttamalla

1.5 Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikan hyödyntämisessä ja sähköisessä asiointissa virasto noudattaa kaupungin tietotekniikkastrategian linjauksia ja harjoittaa tietotekniikan tehokasta ja taloudellista hyödyntämistä viraston palveluissa.

Tietotekniikkastrategiassa hallintokunnalta edellytetyt tietotekniikan hankeohjelma sekä toimintasuunnitelma on laadittu ja käytössä. Tietotekniikan infrastruktuuria on kehitetty tietotekniikkastrategian linjauksien mukaisesti. Vuoden 2010 alusta, kun rakennusviraston ja rakentamispalvelun eriyttäminen myös toiminnanohjausjärjestelmän osalta saadaan vietyä loppuun, päästään toiminnanohjausta kehittämään rakennusviraston tarpeiden pohjalta.

Rakennusvirasto on aktiivisesti mukana kuntalaisportaalin kehittämisessä. Sähköisiä asiointimahdollisuuksia lisätään pysäköinninvalvonnan järjestelmiä (PASI), asiakaspalautejärjestelmää (ASPA) sekä yleisten alueiden tapahtumahallintajärjestelmää (WINKKI) kehittämällä.

1.6 Henkilöstö

Vuoden 2010 alussa viraston henkilökunnan määrä on n. 470 henkilöä. Henkilöstömäärä osastoittain on:

- hallinto-osasto	67 henkilöä
- katu- ja puisto-osasto	246 henkilöä
- arkkitehtuoriosasto	42 henkilöä
- HKR-Rakennuttaja	118 henkilöä

Vakinaisen henkilöstön määrässä ei vuoden aikana tapahdu suuria muutoksia. 20 henkilön arvioidaan vuoden aikana jäävän eläkkeelle. Viiden vuoden kuluessa henkilökohtainen eläkeikä täyttyy 81 henkilöllä. Tarvittavan osaamisen ja tiedonsiirron varmistamiseksi avainalueiden rekrytoinnit tehdään etuaikaisesti siten, että uusi työntekijä tekee riittävän pitkän ajan työtä yhdessä eläkkeelle jäävän kanssa. Hallinnon henkilöstön määrää vähennetään suunnitelman mukaisesti.

Toiminnallisten muutosten haasteisiin vastataan huolehtimalla henkilöstön osaamisesta tehtäväkierrolla, koulutuksella sekä kannustamalla ammattitutkintokoulutuksiin ja muuhun jatkokoulutukseen.

Henkilöstöstrategiassa painotetaan kaupungin strategian mukaisesti johtamisen kehittämistä, henkilöstön riittävyttä ja osaamista sekä palkitsemista. Keskijohdon henkilöjohtamistaitoja vahvistetaan. Osaavaa ja nuorta työvoimaa tulee saada kiinnostumaan rakennusviraston tarjoamista töistä Työntajakuvaa ja kannustavaa palkka- ja palkitsemisjärjestelmää kehitetään siten, että osaavat nuoret kiinnostuvat rakennusvirastosta.

Työsuojelutoimintaa kehitetään yhdessä muiden virastojen kanssa asian-
tuntijaorganisaatiota palvelevaksi.

Tasa-arvosuunnitelma

Tasa-arvolain mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Tasa-arvosuunnitelma jakautuu toiminnalliseen ja henkilöstöpoliittiseen tasa-arvosuunnitelmaan.

Tasa-arvolain lähtökohtana on valtavirtaistaminen, minkä johdosta tasa-arvon edistäminen kuuluu työyhteisön normaaliin toimintaan. Tasa-arvo integroituu muuhun työpaikan henkilöstösuunnitteluun. Tasa-arvo on luonnollinen osa johtamista. Esimieskoulutuksiin sisällytetään tasa-arvoasioiden käsittelyä. Huolehditaan eri ryhmien tasavertaisesta kohtelusta mahdollisuuksissa kehittyä työssä sekä koulutusmahdollisuuksien tarjoamisessa. Huolehditaan palkkauksellisesta tasa-arvosta.

Kielisuunnitelma

Rakennusviraston kielisuunnitelma on hyväksytty 2.12.2005. Suunnitelman mukaisesti asiakaspalautteita seuraamalla ja kielitaitovaatimuksista päättämällä varmistetaan, että henkilöstöllä on molempien kotimaisten kielten lisäksi riittävä muiden kielten taito. Riittävästi eritasoista koulutusta järjestetään henkilöstön itsearviointiin perustuen painottaen rakennusvirastossa tarvittavaa ammattisanastoa. Laatuhankkeissa otetaan huomioon viraston kielisuunnitelmassa olevat kielellistä palvelutasoa koskevat asiat. Kielitaito otetaan huomioon palkkauksessa kaupungin ohjeiden mukaan

Työhyvinvointia edistävät toimenpiteet

Työhyvinvointia vahvistetaan hankkeilla, jotka kohdistuvat johtamisen, muutoksen, työnantajakuvan sekä osaamisen kehittämiseen. Työturvallisuus organisoidaan yhteistyössä henkilöstökeskuksen kanssa siten, että uusi toimintamalli on käytössä vuonna 2010. Työterveyshuoltoa kehitetään työterveyshenkilöstön kanssa. Työn luoma hyvinvointi, eli Hyvä Työ, määritellään ja sovitaan niistä toimenpiteistä, joilla sitä kehitetään edelleen.

1.7 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Rakennusviraston toiminnan riskien hallinta jakaantuu mm. seuraaviin osa-alueisiin:

Budjettiraamien noudattaminen ja määrärahan käyttö

- osavuosisraportit ja talousarvioennusteet neljä kertaa vuodessa

Jatkuva toiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden seuranta

- SAP ja Business Warehouse – järjestelmien tuottamat raportit sekä sähköinen laskujen hallinta

Tietohallintoon liittyvät riskit

- 2007 erillisselvitys, jonka pohjalta suunnitelma vuosiksi 2008 – 2010 tietoturvan parantamiseksi
- vuonna 2008 aloitettu toteutus jatkuu

Rakennusviraston sisäinen valvonta on järjestetty Talous- ja suunnittelu-keskuksen vuonna 2007 valmisteleman sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti.

Hankintariskejä on vähennetty laatujärjestelmiä kehittämällä ja panostamalla asiakirjojen valmisteluun hankintaprosessin aikana. Lisäksi hankintalakimiehet tarkastavat sopimusasiakirjojen oikeellisuuden.

Työsuojelullisia riskejä vähennetään vakiintunein työsuojelutoimenpitein, työsuojeluorganisaation avulla sekä henkilöstön jatkuvalla koulutuksella.

Ympäristöriskien vähentämiseksi on rakennusvirastossa laadittu lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelma. Lisäksi ympäristöasioiden hallintaan on varattu henkilöresursseina viraston ympäristöasiantuntija, osastojen ympäristövastaavat ja ekotukihenkilöt.

Pääosa rakennusviraston hallinnoimiin **yleisiin alueisiin ja niiden rakenteisiin liittyvistä riskeistä** on tunnistettu ja hallinnassa. Systemaattinen riskienarviointi ja niiden hallintasuunnitelma tullaan tekemään vuoden 2010 aikana.

1.8 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Katujen hoidossa käytettävistä liukkaudentorjuntamateriaaleista (kiviaines ja suola) peräisin olevien pienhiukkasten osuus on määräävänä tekijänä vuorokauden aikana enintään 30 ylitystapauksessa vuoden 2010 aikana.
2. Helsingin kymmenen keskeisintä aluetta siivotaan arkisin ennen klo 8.00.
3. Työmatkaliikennettä palvelevat tärkeimmät kadut ja kevyen liikenteen väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty ennen klo 7.00.
4. Kaivutöiden kestoa ja niistä aiheutuvaa haittaa vähennetään rakennusviraston koordinoimana.
5. Osana ilmastonmuutoksen hidastamista HKR-Rakennuttaja huolehtii valtion ja kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen toimeenpanosta ja toteutumisesta.

1.9 Kehittämistavoitteet

- viraston strategiatyö käynnistyy keväällä 2010
- virastojen välistä yhteistyötä tehostetaan
- johtamisen, yhteistyön ja viestinnän kehittämisprojektit käynnistyvät
- viraston hallintoa ja tietohallintoa kehitetään vastaamaan uudistuneen organisaation tarpeita
- rakennusviraston arkistonmuodostussuunnitelman uudistus käynnistyy kaupunkitasoisen ohjeistuksen mukaisesti.
- virastoon laaditaan riskienhallintasuunnitelma
- henkilöstön työhyvinvointia vahvistetaan hankkeilla, jotka kohdistuvat johtamisen, yhteistyön sekä viestinnän parantamiseen.
- työterveyshuoltoa kehitetään yhteistyössä työterveyshenkilöstön kanssa.
- henkilöstön osaamisen hallintaa kehitetään ansioluettelo – järjestelmän avulla
- pyörätieverkostoa kehitetään niin, että paremmin voidaan turvata ympärivuotinen työmatkapyöräily
- katutöiden aiheuttamia haittoja vähennetään

1.10 Ympäristötavoitteet

Rakennusvirastolle on laadittu ympäristöohjelma vuosille 2009 - 2012.

Ohjelma on viraston johtoryhmän hyväksymä ja tulee yleisten töiden lautakunnan hyväksyttäväksi kevätkaudella.

Ympäristöohjelmassa ovat viraston toimialan tärkeimmät ympäristötavoitteet lähivuosille:

- ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- energiansäästö
- ilmansuojelu ja katupöly
- luonnon monimuotoisuuden vaaliminen
- pienvedet ja Itämeri
- meluntorjunta
- ekologisesti kestävä rakentaminen
- ympäristöjohtamisen parantaminen

1.11 Muut tavoitteet ja tunnusluvut

Suoritteet ja tunnusluvut	2008	2009	2010
Ylläpidettävä katuala, ha	2 040	2 050	2 060
Hoitoon otettu katuala, ha	1 310	1 500	1 500
Ylläpidettävät sillat, m2	308 028	302 800	310 000
Uudelleen päällystetty katuala, ha	46	43	43
Ylläpidettävä puistoala, ha	937	947	952
Viheralueet Helsingissä, ha	6 268	6 301	6 313
Muut viheralueet, ha	6 060	6 060	6 060
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	13 137	13 000	13 000
Ajoneuvojen hävittäminen, kpl	1 091	1 300	1 100
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	6 602	5 500	5 500
Pysäköintivirhemaksukehotukset, kpl	231 817	230 000	250 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	565	552	565
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	135 812	115 000	130 000
Maankäyttöluvat ja -sopimukset, kpl	15 261	14 250	13 950
Arkkitehtuuripalvelut, kpl	300	300	300
Uudisrakennukset ja peruskorjaukset, brm2	45 410	95 000	85 000
Tehokkuus/taloudellisuus			
Menot euroa/asukas	220	241	237
Toimintakate euroa/asukas	-134	-154	-149

2 KÄYTTÖTALouden TOIMINTASUUNNITELMA

Toimintasuunnitelman lähtökohdat

Bruttoperusteinen tilaajatoiminta esitetään yhtenä talousarviokohtana, nimeltään "Katu- ja viheralueiden ylläpito sekä yleishallinto". Kohtaan sisältyvät seuraavat yksiköt ja erillistehtävät:

- katu- ja puisto-osasto
- hallinto-osasto
- arkkitehtuurosasto
- ulkovalaistus
- Siisti Stadi -toiminta
- kestävän kehityksen erityispalvelut

Nettobudjetoitu yksikkö on HKR-Rakennuttaja

Käyttötalouden tulosbudjetin yhteenveto:

(yksikkökohtaiset tulosbudjetit on esitetty liitteessä 1)

	Tilinpäätös 2008 *) 1 000 €	Tulosbudj 2009 1 000 €	TULOSBUDJ 2010 1 000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
Yhteensä					
Tulot	48 936	49 984	54 322	4 338	8,7
Menot	125 180	138 995	137 674	-1 321	-1,0
Netto	-76 244	-89 011	-83 352	5 659	-6,4
Bruttoyksiköt					
Tulot	40 644	39 297	43 247	3 950	10,1
Menot	117 255	128 308	126 599	-1 709	-1,3
Netto	-76 611	-89 011	-83 352	5 659	-6,4
Nettoyksiköt					
Tulot	8 292	10 687	11 075	388	3,6
Menot	7 925	10 687	11 075	388	3,6
Netto	367	0	0	0	

*) Vuoden 2008 luvut on muutettu vastaamaan nykyistä viraston rakennetta

Rakennusviraston talousarviossa käyttötaloustulojen määrä on 54,3 milj. euroa. Bruttoyksiköiden tulot ovat 43,2 milj. euroa (80 %) ja nettoyksikön tulot 11,1 milj. euroa (20 %).

Käyttötalousmenot ovat 137,7 milj. euroa. Bruttoyksiköiden osuus menoista on 126,6 milj. euroa (92 %) ja nettoyksikön osuus 11,1 milj. euroa (8 %).

Tilaajatoiminnan määrärahat käytetään katu- ja viheralueiden ylläpitoon ja valvontaan sekä yleishallintoon. Tilaajayksiköiden määrärahatarpeen kas-

vuun vaikuttavat erityisesti ylläpidettävien katu- ja viheralueiden pinta-alojen vuotuinen kasvu noin 1-2 %, kiinteistöjen kadunhoitovelvoitteiden siirtäminen kaupungin vastuulle, kustannustason nousu sekä lisääntyvät tarpeet mm. katupölyn torjumiseksi ja kasvaneen korjausvelan purkamiseksi.

Kokonaisvastuuhoidon aluetta on järjestelmällisesti laajennettu esikaupunkialueilla. Katujen kokonaisvastuuhoidon siirretyillä alueilla kaupunki vastaa myös kiinteistöjen lakisääteisistä talvihoito- ja puhtaanapitotehtävistä sekä vastuista. Malmin, Tapaninkylän ja Pukinmäen esikaupunkialueet otettiin kokonaisvastuuhoidon vuoden 2009 puolivälissä. Kiinteistöjä laskutetaan tehtävistä aiheutuneista kustannuksista yleisten töiden lautakunnan päättämän taksan mukaisesti.

Nettoyksikön talousarvio perustuu nollatulokseen. Tuloilla katetaan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Nettoyksikön sitova tulostavoite on toimintakate.

2.1 BRUTTOYKSIKÖT

2.1.1 Viraston johto ja yhteiset palvelut

Kaupungininsinöörin käytössä ovat viraston johtamisen määrärahat sekä seuraavat viraston yhteiset palvelut.

Kestävän kehityksen erityispalvelut

Kestävän kehityksen palveluihin on käytettävissä 1,8 milj. euroa ja ne sisältävät sekä menoina että tuloina HKR-Rakennuttajan käyttötalouden toimintasuunnitelmaan.

2.1.2 Hallinto-osasto

Hallinto-osaston tehtävänä on järjestää viraston keskitetyt hallintopalvelut osastojen toiminnan ja viraston johtamisen tueksi.

Hallinto-osaston toimistotasoiset yksiköt ja niiden tehtävät 1.1.2010 alkaen:

Kansliapalvelut –yksikkö toimii koko virastoa palvelevana yleishallinnon ja juridisten tehtävien asiantuntijayksikkönä. Toimiston vastuulla on viraston arkisto, kirjaamotoimi, hallinto, kiinteistötoimi ja tietohallinto.

Talouso- ja palvelut -yksikkö hoitaa kaupungininsinöörin ohjauksessa rakennusviraston yleistä talouso- ja palvelut -yksikköä. Se huolehtii viraston talouso- ja palvelut -yksikköä valmistelusta, keskitetystä laskentatoimesta ja kirjanpidosta sekä maksuliikenteestä. Yksikkö valmistelee ja kokoaa kaupungininsinöörin ohjauksessa viraston talousarvio- ja talouso- ja palvelut -yksikköä valmistelun sekä vuotuiset toimintasuunnitelmat. Yksikkö huolehtii talousarvioseurannasta ja ulkoisen laskennan raportoinnista yleisten töiden lautakunnalle ja keskushallinnolle.

Viestintäpalvelut - yksikkö vastaa kaupungininsinöörin ohjauksessa viraston julkisesta kuvasta sekä ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä

Henkilöstöpalvelut - yksikön toiminta jakaantuu kolmeen kaupungininsinöörin ohjauksessa olevaan kokonaisuuteen: johdon tuki, henkilöstöhallinto ja kehittäminen. Johdon tuki vastaa kaupungininsinöörin avustamisesta viraston johtamisessa. Kehittäminen vastaa virastotason erityisesti kehittämistehtävistä. Yksikkö vastaa viraston henkilöstöstrategian ja -politiikan laadinnasta sekä toteutuksen tukemisesta ja ohjaamisesta. Yksikön tehtäviin kuuluu yhteistoiminnan varmistaminen, henkilöstövoimavarojen hallinta, palkkahallinto- ja palvelussuhdeasioiden hoitaminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä työturvallisuuteen, työhyvinvointiin ja työterveyteen kuuluvien asioiden hoitaminen ja koordinointi

2.1.3 Katu ja puisto-osasto

Katu- ja puisto-osaston päätehtäviä ovat yleisten alueiden eli katu- ja viheralueiden

- strateginen suunnittelu
- investointihankkeiden laadun ja sisällön määrittely, hankkeiden toimeenpano ja ohjaus
- ylläpidon laadun ja sisällön määrittely, hankinta ja ohjaus
- ulkovalaistuksen laadun ja sisällön määrittely, hankinta ja ohjaus
- pysäköinninvalvonta ja maksullinen pysäköinti
- käytön ohjaus ja valvonta
- asiakaspalvelu

Strategisia linjauksia vuosille 2010 - 2012

Helsingin kaupungin strategiaohjelman mukaisesti keskeisimmät osa-alueet ovat seuraavat:

- **Tuottavuuden** parantamiseen pyritään ottamalla käyttöön uusi pysäköinninvalvonnan tietojärjestelmä, lisäämällä ylläpidon kilpailuttamista, kehittämällä tilaamismenettelyjä, hyödyntämällä suhdanteista johtuvaa rakentamisen hintatason pudotusta, yhteinen työmaa -hankkeella (rakennuttamisen tehostaminen, kaivutöiden haittojen vähentäminen), keskittämällä hallintopalveluja sekä ottamalla käyttöön uusi tuottavuuden mittaustapa vuoden 2011 alusta.
- **Sähköisiä palveluja, vuorovaikutusta ja osallisuutta** vahvistetaan ja asiakaspalaute otetaan toiminnan ja palveluiden jatkuvan kehittämisen pohjaksi ja voimavaraksi. Sähköisiä asiointimahdollisuuksia lisätään tapahtumien hallintajärjestelmässä (Winkki) ja pysäköinninvalvontajärjestelmässä (Pasi).
- **Toimialarajat ylittäviä palveluprosesseja** parannetaan yhteinen työmaa -hankkeella, kehittämällä tapahtumalupien valmisteluprosessia, aluerakentamisen logistiikkaa ja työmaa-alueiden isännöintiä ja kaavoitusyhteistyötä.

- **Kaupungin yleisten alueiden siisteydestä** huolehditaan asukkaiden ja vierailijoiden hyvinvoinnin lisäämiseksi.
- **Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman** mukaisen asuntotuotannon toteuttamisedellytykset varmistetaan kaavoitusyhteistyöllä ja ajoittamalla yleisten alueiden investointihankkeiden toteutussuunnittelu ja rakentaminen siten, että ne tukevat uusien aluekokonaisuuksien toteutuksen kokonaisaikataulua ja muun rakentamisen etene- mistä.
- **Ilmastonmuutoksen torjuntaan** osallistutaan kaupunkirakennetta eheyttämällä sekä edistämällä joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä katujen suunnittelun ja toteutuksen osalta. Ilmastonmuutokseen va- raudutaan toteuttamalla tulvansuojeluhankkeita, myös ylläpidossa huomioidaan sääolojen muutokset. Kaavoitusyhteistyöllä edistetään yhtenäisten viheralueiden ja viheralueyhteyksien säilymistä sekä rantojen säilyttämistä kaikkien kaupunkilaisten virkistyskäytössä.
- **Liikennejärjestelmää kehitetään** kestävien liikennemuotojen edis- tämiseksi priorisoimalla joukkoliikenteen edistämishankkeiden ja pääkatuverkon kehittämishankkeiden toteutusta. Joukkoliikenteen su- juvuutta parannetaan myös aloittamalla kunnallinen liikennevalvonta. Kevyen liikenteen kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia kehitetään. Pyörätieverkostoa kehitetään niin, että voidaan nykyistä paremmin turvata ympärivuotinen pyöräily ja lisätä erityisesti työmatkapyöräi- lyä.
- **Katujen ja kevyen liikenteen talvikunnossapitoa** kehitetään mm. lumen kuljetusten, aurausten ja liukkauden torjunnan työmenetelmi- en osalta
- **Autohotellitoimintaa kehitetään**

Kehittämisen painopisteet

Omaisuuksien hallinta

Omaisuuksien hallinnan kehittämisen lähtökohtana on tukea kaupungin roo- lia yleisten alueiden omistajana ja tunnistaa omaisuuteen ja siitä huolehti- miseen liittyviä vastuita ja velvoitteita.

Laadun ja kustannusten hallinta

Palveluita ja tuotteita koskevien strategisten linjausten määrittely on projek- tien kokonaisuus, jossa määritellään keinot ja menettelytavat katu- ja puis- to-osaston kaikkien toimintojen ja lopputuotteiden laadun ja kustannusten järjestelmälliseen hallintaan.

Osaava henkilöstö

Osaava henkilöstö -hankkeen tavoitteena on parantaa henkilöstön osaa- mista, motivaatiota ja hyvinvointia.

Vahva tilaaja

Menettelytapojen kehittämisessä parannetaan vuoden 2010 aikana tilaajan valmiuksia, välineitä ja kyvykkyyttä toimia avointen markkinoiden edellyttämällä tasolla. Organisaattiorakenteen ja eri organisaatioiden välistä tehtävien ja vastuiden jakoa tarkennetaan.

Helsinki kaikille

Helsinki kaikille -projektin tavoitteena on esteetön kaupunki, jossa kaikkien on helppo liikkua ja toimia. Hankkeen päämääränä on Helsinki, jonka kadut ja puistot, rakennukset ja julkisen liikenteen ratkaisut ovat helppokulkuisia ja toimivat saumattomasti yhteen. Projekti jatkuu vuoteen 2011.

2.1.3.1 Yleisten alueiden strateginen suunnittelu

Katu- ja puisto-osaston suunnittelutoimisto vastaa yleisten alueiden strategisesta suunnittelusta. Keskeistä on yleisten alueiden ennakoiva, tasapainoinen, oikea-aikainen ja kustannustehokas kehittäminen, laatu- ja palvelutasomäärittelyt, asiakasryhmien tarpeiden kuunteleminen ja yhteistyö sidosryhmien kanssa sekä kestävä omaisuudenhallinta.

Suunnittelutoimiston päätehtäviä ovat yleisten alueiden

- alueellisten kunto- ja tarveselvityksien laatiminen
- hankeohjelmien laatiminen
- lausuntojen laatiminen
- kaavoitukseen vaikuttaminen
- luonnonhoidon suunnittelu
- tuote- ja palvelulinjauksien tuottaminen ja ylläpitäminen
- ulkovalaistuksen tilaaminen

Vuonna 2010 menossa olevia suunnitelmia ja selvityksiä

Alueelliset kunto- ja tarveselvitykset

- Keskusta - Kamppi
- Meilahti (huvila-alue)
- Kuusisaari - Lehtisaari
- Maunula
- Pasila
- Suurmetsä
- Etelä-Vuosaari
- Tammisalo

Luonnonhoito

- inventoidaan 250 ha kaupunkialueella ja 750 ha muissa kunnissa olevaa metsää
- luonnonhoidon suunnitelmia laaditaan kaupunkialueella 225 ja muissa kunnissa 300 ha metsiä keskuspuistoa ja 300 ha muissa kunnissa
- Keskuspuiston hoito- ja kehittämissuunnitelman laadinta alkaa

Pääväylien kunto- ja tarveselvitykset

- Mechelininkatu - Nordenskiöldinkatu - Pitäjänmäentie - Ratapihantie - Savonkatu - Veturitie
- Suurmetsäntie - Tapanilankaari - Tapaninkyläntie - Vanha Tuusulantie
- Meripellontie - Vuotie

Tuote- ja palvelulinjaukset

- kaupunkipuiden periaatteet
- sipulikasvisuunnitelma
- kasvilinearusten kasvilajikortit
- katualueiden valaistusperiaatteet
- leikkipaikkojen valaistusperiaatteet
- puistojen valaistusperiaatteet
- valaisinkalustelinjaukset

Toiminnan painopisteitä

Alueellisten tarveselvityksien eli aluesuunnitelmien kokonaiskiertoaika on rakennetuilla alueilla viisi vuotta ja luonnonalueilla kymmenen vuotta. Tarveselvitysten aluerajaukset ovat yhteneväiset ylläpitourakka-alueiden kanssa. Tarveselvityksien laadinnan yhteydessä tarkistetaan viheralueiden ylläpidon hoitoluokat ja katualueiden kunnossapitoluokitus.

Luonnonhoidon suunnittelu ja kehittäminen perustuu luonnonhoidon linjauksiin. Vuonna 2010 luonnonhoidon suunnittelussa keskitytään ydintehtäviin eli alue- ja luonnonhoitosuunnitelmien laadintaan. Niitty-, pienvesi- ja kulttuurimaiseman hankkeiden tärkeyttä korostetaan. Keskuspuiston suunnittelun myötä järjestetään vuonna 2010 useita asukasvuorovaikutustilaisuuksia.

Määrärahat

Tehtävä	TOT 2008	TS 2009	TS 2010	Muutos 09/10
Strateginen suunnittelu	1 803 434	2 060 000	2 052 000	-8 000

Strategisen suunnittelun määrärahaan sisältyvät henkilöstömenot ovat henkilöstösuunnitelman mukaiset. Ostomenobudjetti putoaa edellisestä vuodesta noin 2 %.

2.1.3.2 Ulkovalaistus

Rakennusvirasto vastaa ulkovalaistuksen toiminnallisesta kehittämisestä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston ja Helsingin Energian kanssa.

Toiminnan painopisteitä

Kaikille uusille kaduille, toreille ja aukioille rakennetaan valaistus. Uusien puistoalueiden leikki- ja oleskelupaikat sekä tärkeät ajo- ja kävelytiet valaistaan. Katujen ja puistojen valaistus on päällä koko pimeän ajan. Erityisesti

pyritään parantamaan turvallisuutta ja lisäämään turvallisuuden tunnetta kaduilla ja puistoissa.

Vanhaa valaistusverkkoa saneerataan toimenpideohjelman mukaisesti siten, että EU:n vaatimukset saavutetaan vuonna 2015.

Uusien energiatehokkaiden valonlähteiden kehitystä seurataan tiiviisti. LEDien ja muiden uusien valonlähteiden käyttöönotto alkaa heti kun se on teknisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Määrärahat

Tehtävä	TOT 2008	TS 2009	TS 2010	Muutos 09/10
Ulkovalaistus	18 271 030	18 950 000	19 200 000	+250 000

Ulkovalaistuksen määräraha, johon ei sisälly henkilöstömenoja, on 19,2 miljoonaa euroa vuonna 2010, mikä on 0,25 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Sähkön hinta nousee. Valaistava kaupunkiala kasvaa noin 2 % vuodessa. Valaistusverkkoa uusitaan kasvaneiden energiatehokkuusvaatimusten vuoksi nopeutetusti. EY-komission antaman asetuksen takia 60 % (47 000 kpl) käytössä olevista ulkovalaisimista joudutaan uusimaan vuoteen 2015 mennessä.

2.1.3.3 Yleisten alueiden tilaajarakennuttaminen

Katujen ja puistojen tilaajarakennuttamisesta vastaa katu- ja puisto-osaston investointitoimisto. Tilaajarakennuttamisen päätehtävät ovat katu- ja puistohankkeita koskevan investointiohjelman valmistelu talousarvio- ja toimintasuunnitelmavaiheessa ja yleisten töiden lautakunnan hyväksymän ohjelman toimeenpano.

Investointiohjelman toimeenpanoon sisältyy hankkeiden suunnittelun teettäminen, rakennusvaiheen urakointi- ja tilaamispalvelujen hankinta, tilaajarakennuttajan toimesta tapahtuva koordinointi ja valvonta rakennusvaiheessa ja valmistuneiden hankkeiden vastaanotto ja luovutus yleiseen käyttöön.

Toiminnan painopisteitä

Työmäärän kasvusta johtuen investointitoimiston nykyisin käytössä olevat rakennuttajaresurssit eivät tule riittämään. Tämän vuoksi vuoden 2010 aikana on välttämätöntä edelleen rationalisoida suunnittelun ja rakentamisen toimintaprosesseja. Resurssivajetta tulee myös kattaa lisäämällä ostopalvelujen käyttöä tilaajan rakennuttamis- ja valvontatehtävissä siten, että omat resurssit vapautuvat hankkeiden suunnitteluvaiheen sisällönohjaukseen ja toteutuksen kokonaiskoordinaatioon.

Katu- ja puisto-osasto on varmistanut osaltaan Rakentamispalvelun (v. 2010 alusta Stara) täystyöllisyyden katu- ja puistorakentamisen sektorilla. Käytännössä tämä on merkinnyt sitä, että lähes kaikki tavanomaiset katu- ja puistohankkeet on tilattu Rakentamispalvelulta. Ainoastaan erityisosaamista

tai -tekniikkaa vaativat projektit ja suuret erilliskohteet katu- ja puisto-osasto tilaa HKR-Rakennuttajalta.

Katu- ja puistorakentamisen volyymin kasvu ja kiristyneet toteutuksen laatu- ja aikatauluvaatimukset pakottavat arvioimaan tähänastista hankintakäytännön siten, että tilaajan tulee arvioida entistä kriittisemmin Rakentamispalvelun ja HKR-Rakennuttajan kapasiteetti katu- ja puisto-osaston urakoissa ja mitoittaa tilauksensa sen mukaisesti. Käytännössä tämä johtaa ulkopuolisten urakoitsijoiden osuuden kasvuun ja mukaan tuloon myös tavanomaisten katu- ja puistourakoiden toteutuksessa. Urakoiden rakennuttaminen tilataan ensi sijassa HKR-Rakennuttajalta ja, mikäli sen kapasiteetti ei riitä, konsulttipalveluna.

Määrärahat

Tehtävä	TOT 2008	TS 2009	TS 2010	Muutos 09/10
Tilaaarakennuttaminen	1 782 410	2 082 000	2 196 000	+114 000

Investointitoimiston käyttömenot rahoitetaan katu- ja puisto-osastolle osoitettua käyttötalouden määrärahoista. Vuonna 2010 toimiston palkka- ja henkilömenot ovat yhteensä 2,2 milj. euroa.

2.1.3.4 Yleisten alueiden ylläpito

Ylläpitotoimisto vastaa rakennusviraston vastuulla olevien yleisten alueiden ylläpidosta ja ylläpidon pitkäjänteisestä suunnittelusta. Ylläpito on kustannustehokasta ja asetettujen laatutasotavoitteiden mukaista. Kiristyvässä taloustilanteessa on kustannuksia pystyttävä vertailemaan yksityisen ja oman palvelutuottajan välillä.

Yleisten alueiden ylläpito on asukaslähtöistä. Eri-ikäiset ja erilaiset käyttäjäryhmät ja alueellinen yhdenvertaisuus otetaan huomioon. Asukkaiden vastuuta omasta asuinympäristöstä pyritään vahvistamaan lisäämällä asukkaiden osallistumista ylläpitotyöhön.

Määrärahat ja tehtävävastuut

Ylläpidon käyttömäärärahat vuonna 2010 ovat noin 68 miljoonaa euroa. Vuonna 2009 oli ylläpitoon käytettävissä 69,7 miljoonaa euroa eli noin 1,7 miljoonaa euroa enemmän. Samaan aikaan kun ylläpidon vastuulla olevat alueet ja tehtävät kasvavat ennätysvauhtia, supistuu tehtävään käytettävissä olevat rahoitus. Palveluihin tehtävät karsinnat eivät tule vaikuttamaan Helsingin kaupungin asettamien sitovien tavoitteiden toteutumiseen.

Ylläpitomenoja kasvattavat uudet ja peruskorjatut ylläpitoon siirtyvät kadut istutuksineen, sillat, muut taitorakenteet ja puistot. Uudet ylläpitoon luovutettavat alueet sisältävät yhä kalliimmin ylläpidettäviä teknisiä järjestelmiä, rakenteita ja laitteistoja, esimerkkeinä Simonkadun katulämmitys ja erilaiset ranta- ja vesiaiheisiin liittyvät rakenteet.

Alueiden vuokraukset eri käyttötarkoituksiin ja liikennemäärien kasvu lisäävät huolto- ja korjaustarvetta niin katu- kuin viheralueiden ylläpidossa. Uutena katuosuutena on vuoden alusta valtiolta rakennusvirastolle siirtyvä Karhusaarentie. Uusia käymälöitä otetaan käyttöön yksi. Kanikannan torjuntaan ja asiantuntijatyöhön käytetään 300 000 euroa vuonna 2010.

Luonnonmukaisten alueiden ylläpidossa Itämerihaaste, lannoitteiden kustannukset ja maanparannustarpeet lisäävät peltoalueiden kustannuksia. Uuden Östersundomin suurpiirin maatilat kasvattavat maaseutupalveluiden ostopalveluiden tarvetta. Luonnonsuojelualueiden pinta-ala on kasvamassa noin 66 hehtaaria.

Tapaninkylä - Malmi - Pukinmäki -alue siirtyi kokonaisvastuuhoidon piiriin 1.6.2009, vuonna 2010 tontinomistajan tehtävistä huolehditaan vuoden alusta. Kokonaisvastuuhoidoalueilla otetaan kaupungin vastuulle tonttien omistajien tehtävät, minkä vuoksi esim. liukkaudentorjunnan työmäärä ja materiaaliostot sekä lumikuormien määrä kasvavat.

Karsinnat

Puistojen rakenteellista kunnossapitoa vähennetään. Huonokuntoisten kalusteiden ja rakenteiden kunnostaminen ja uusiminen hidastuvat. Huonokuntoisia eikkipuistojen välineitä poistetaan. Yksittäisten kukka-astioiden määrää vähennetään, kausikasvien laji- ja lajikerunsautta vähennetään. Paikkaus- ja täydennysistutuksia toteutetaan aikaisempaa vähemmän. Purojen ruoppauksia ei tehdä. Luonnonsuojelualueiden hoito- ja kehittämissuunnitelmien toteutus ei etene.

Katujen, siltojen ja taitorakenteiden rakenteellista kunnossapitoa tehdään tarveharkintaisesti, liikenneturvallisuudesta ei tingitä. Kaidekorjauksia, esteettömyyskorjauksia, katupuiden uusimista vähennetään ja suunniteltua uusimisaikataulua pidennetään. Esteetöntä talvihoitoa ei laajenneta. Kokonaisvastuuhoidoaluetta ei laajenneta. Yleisten käymälöiden määrän lisääminen hidastuu. Viikottaisesta kantakaupungin reunakivien vierustojen puhdistamisesta siirrytään tarveharkintaiseen.

Metsäisten alueiden hoitotöitä supistetaan. Siivousta ja luvattomien kaato- paikkojen raivaamista sekä hakkuutähteiden keruuta vähennetään. Metsäkäytäviä jätetään lanaamatta ja kivituhkaa lisäämättä. Metsien hoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteutusta lykätään. Luonnonmukaisten alueiden rakenteita, varusteita ja kalusteita korjataan ja uusitaan aikaisempaa vähemmän.

Määrärahat

Yleisten alueiden ylläpito	TS 2009	TS 2010	muutos	muutos
Yleisten alueiden ylläpito yhteensä	69 745 000	67 996 000	-2,5 %	-1 749 000
Katualueet	48 617 500	47 895 000	-1,5 %	-722 500
Viheralueet	20 627 500	19 601 000	-5,0 %	-1 026 500
Vahinkotapahtumat yleisillä alueilla	500 000	500 000	0,0 %	0
Kadut yhteensä	48 617 500	47 895 000	-1,5 %	-722 500

Talvihoito	20 667 850	21 100 000	+2,1 %	+432 150
Puhtaanapito	8 709 900	9 294 000	+6,7 %	+584 100
Rakenteellinen kunnossapito	10 216 250	9 049 000	-11,4 %	-1 167 250
Yleisten alueiden erityiskohteet	2 907 000	3 157 000	+8,6 %	+250 000
Katuvihreä	3 431 000	3 200 000	-6,7 %	-231 000
Sillat ja taitorakenteet	900 000	600 000	-33,3 %	-300 000
Kadun tukipalvelut	635 500	685 000	+7,8 %	+49 500
Pilaantuneiden maat	200 000	100 000	-50,0 %	-100 000
Töhröjen ja laittomien kaatop. poisto*	950 000	710 000	-25,3 %	-240 000
Viheralueet yhteensä	20 627 500	19 601 000	-5,0 %	-1 026 500
Rakennetut puistot	12 216 600	11 696 000	-4,3%	-520 600
Maisemapellot ja -niityt	1 326 400	1 310 000	-1,2 %	-16 400
Metsät	2 847 500	2 558 000	-10,2 %	-289 500
Kartano- ja huvila-alueet	889 000	850 000	-4,4 %	-39 000
S.puutarhat, vilj.palstat, kesämajat	275 000	260 000	-5,5 %	-15 000
Luonnonsuoj.alueet ja linnoituslaitteet	428 000	390 000	-8,9 %	-38 000
Talvipuutarha	628 000	618 000	-1,6 %	-10 000
Puistoraitit	762 000	802 000	5,2 %	40 000
Purot	222 000	147 000	-33,8 %	-75 000
Vihertukituotteet	733 000	670 000	-8,6 %	-63 000
Erytisprojekti/kanit	300 000	300 000	0,0 %	0

Tilaamiskäytännöt

Yleisten alueiden ylläpitourakoita kehitetään alueurakkamalliin, johon sisältyvät viher- ja talvihoito, puhtaanapito sekä rakenteellinen kunnossapito.

Ylläpidon uudistetuilla sopimusasiakirjoilla pyritään tehokkaampaan kustannusten ja laadun hallintaan, kustannusten vertailtavuuteen, tehokkaiden ja tarkoituksenmukaisten palveluiden tuottamiseen sekä yhdenmukaistamaan tilaamiskäytännöt kaupungin sisäisten palveluntuottajien ja yksityisten urakoitsijoiden kesken.

Terveellisyys ja turvallisuus yleisillä alueilla

Katupölyn määrän vähentäminen on tärkein alueiden terveellisyyttä lisäävä toimenpide. Toiminnassa huomioidaan Helsingin ilmansuojelun toimintaohjelmaan kirjatut tavoitteet. Mikäli lumeton kausi pitenee, katualueiden ympärivuotista puhdistusta ja pesua lisätään katupölyn kurissapitämiseksi.

Määrärahan kasvu käytetään kokovuotiseen Malmi - Pukinmäen kokonaisvastuuhoitoon (kokonaisvastuuhoito alkoi 1.6.2009).

Portaiden kuntoinventoinnit jatkuvat. Muiden taitorakenteiden (tukimuurit, melusteet) kuntoinventointi aloitetaan vuoden 2010 aikana. Portaille luodaan oma atk-pohjainen hallintajärjestelmä ja sillantarkastuksia vastaava systemaattinen tarkastusjärjestelmä vuoden 2010 aikana.

Kiireelliset ja turvallisuuden kannalta merkittävimmät korjaustyöt tehdään. Leikkialueiden välineiden turvatarkastuksista huolehditaan nykyisessä laajuudessa. Turvatarkastuksissa ilmi tulleet puutteet korjataan.

Yleisten alueiden viihtyisyys

Puistoalueiden puhtaanapidon painopistealueita ovat toimiva roska-astiaverkosto ja riittävät tyhjennyskerrat. Kesääjaksi ja erilaisten tapahtumien yhteydessä keskeisille alueille tuodaan lisäroska-astioita.

Kanipopulaation lisääntymiseen ja leviämiseen vastataan tutkimuksella ja kehittyneillä sekä alueellisesti tarkkaan kohdennetuilla kannanrajoitustoimenpiteillä.

Tilaamissuunnitelma

Kaupungin sisäisen tuottajan Rakentamispalvelun tuotantoa ei kilpailuteta, eikä se osallistu kilpailutettaviin ylläpitourakoihin. Alueiden laadun määrittäminen ja laatuvaatimukset ovat tuotantotavasta riippumattomia. Yksityisille urakoitsijoille luodaan mahdollisuuksia ja markkinoita osallistua Helsingin katu- ja viheralueiden hoitotöihin. Erilaisilla urakkakokonaisuuksilla ja urakamuodoilla huolehditaan terveen kilpailutilanteen säilymisestä urakkamarkkinoilla.

Rakennettujen yleisten alueiden ylläpidon tilaamista kehitetään alueellisiin kokonaisuuksiin perustuvaksi, missä yksi palveluntuottaja vastaa laajalaisesti alueen kaikista ylläpidon tehtävistä.

Rakentamispalvelulta tilattavia töitä karsitaan 2,0 miljoonalla eurolla tavoitteena olleesta tasosta.

Vuoden 2010 aikana kilpailutetaan uudestaan kolme urakka-aluetta: Lauttasaari - Munkkiniemi, Kulosaari - Herttoniemi - Laajasalo ja Suutarila. Hintataso nousee hieman nykyistä korkeammaksi.

Vuoden 2010 aikana jatkuvat seuraavat käynnissä olevat katujen hoitourakat: Kaarela, Oulunkylä - Pihlajamäki - Viikki ja Kontula.

Lauttasaari - Munkkiniemen urakan laajuus säilyy entisellään (Lauttasaaren alueella sekä katu- että viheralueiden hoito kuuluu urakkaan ja Munkkiniemen alueella vain katujen hoito).

Vuonna 2010 käynnistetään uusi kilpailutettu Suurmetsän urakka-alue, joka yhdistetään Suutarilan urakkaan. Urakka on ns. alueurakka, johon kuuluu sekä katu- että rakennettujen viheralueiden hoito.

2.1.3.5 Yleisten alueiden asiakaspalvelu, pysäköinninvalvonta ja alueiden käytön ohjaus

Katu- ja puisto-osaston palvelutoimiston tehtävänä on huolehtia yleisten alueiden keskitetystä asiakaspalvelusta, kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta, maksullisen pysäköinnin järjestämisestä, ajoneuvojen siirtotoiminnasta ja romuajoneuvojen hävittämisestä sekä yleisten alueiden käyttöä

koskevien tapahtumien hallinnasta ja ohjauksesta sekä vuokrasopimuksista kiinteistöviraston kanssa ja yleisten alueiden käytöstä aiheutuvien vahingonkorvausvaatimusten käsittelystä.

Asiakaspalvelu

Rakennusviraston keskitetty asiakaspalvelu neuvoo sekä ottaa vastaan ja käsittelee yleisten alueiden kunnossapitoa, pysäköinninvalvontaa ja muuta viraston toimialaan kuuluvaa palautetta.

Palautteet kirjataan asiakaspalautejärjestelmään (Aspa), jonka avulla tieto palautteesta välitetään tilaajille ja tuottajille, jotka puolestaan kirjaavat järjestelmään asian käsittelyvaiheet. Näin kertyvä tieto säilyy ja on järjestelmän avulla koko organisaation käytettävissä.

Pysäköinninvalvonta ja siirronvalvonta

Kunnallisen pysäköinninvalvonnan tehtävänä on valvonnalla edistää liikenteen turvallisuutta, joukkoliikenteen ja pääkatujen liikenteen sujuvuutta sekä puistojen ja virkistysalueiden suojelua. Valvonnalla varmistetaan, että pysäköimispaikkojen käytössä noudatetaan annettuja määräyksiä. Pysäköinninvalvontaan kuuluu myös yksityisillä alueilla pyynnöstä tehtävä valvonta sekä ajoneuvojen tarpeettoman joutokäynnin valvonta ja liikennettä haittaavien ajoneuvojen siirtotoiminta, ajoneuvojen siirtokeskus, kaupungin omistukseen tulleiden ajoneuvojen myynti ja romuajoneuvojen hävittäminen.

Lisäksi pysäköinninvalvonta vastaa maksullisista pysäköintijärjestelmistä järjestämällä pysäköintiautomaattien hankinnan, asennuksen, huollon ja rahastuksen sekä rahankuljetuksen ja osallistumalla uusien järjestelmien kehittämiseen.

Pysäköinninvalvonta käsittelee ja ratkaisee maksukehotuksista tehdyt vastalauseet ja antaa lausuntoja hallinto-oikeudelle tehdyistä valituksista. Pysäköinninvalvonta hoitaa myös pysäköintivirhemaksujen perinnän.

Ajoneuvojen siirronvalvonta järjestää kunnossapitoa haittaavien ajoneuvojen siirronvalvonnan ja huolehtii varastoon siirretyistä ajoneuvoista sekä kaupungin omistukseen tulleiden ajoneuvojen myynnistä ja romuajoneuvojen hävittämisestä.

Alueidenkäyttö

Alueidenkäytön tulosityksikkö valmistelee yleisten alueiden rakentamis- ja muita tapahtumia koskevat maankäyttöluvut ja vuokrasopimukset, sekä valvoo niiden noudattamista ja luvatonta maankäyttöä yleisillä alueilla.

Rakentamistapahtumiin kuuluvat sijoitus- ja kaivuluvat, työmaiden käyttöön luovutettavien alueiden tilapäisvuokraus, luvat tilapäisiin liikennejärjestelyihin sekä tonttikorkeusilmoitukset.

Yksikkö myöntää luvat ei-kaupallisiin ulkoilmatilaisuuksiin ja vuokraa yleisiä alueita myös muihin tarkoituksiin. Kesämaja-alueiden, siirtolapuutarhojen, viljelyspalsta-alueiden ja maatalousmaan vuokraaminen kuuluvat myös yksikön tehtäviin.

Siisti Stadi -projektin henkilöstö siirtyy katu- ja puisto-osastolle vuoden 2010 alusta. Projekti vastaa töhryjen ja luvattomien kaatopaikkojen poistamisen tilaajatehtävistä sekä niillä virastolle aiheutettuihin vahinkoihin liittyvistä vi-ranomaistehtävistä.

Vahingonkorvaukset

Palvelutoimisto käsittelee yleisten alueiden käytöstä aiheutuvat rakennusvi-rastolle osoitetut vahingonkorvausvaatimukset.

Toiminnan painopisteitä

Uusi PASI -tietojärjestelmä muuttaa ja tehostaa pysäköinninvalvonnan ja asiakaspalvelun toimintaa. Siihen liittyen pysäköinnintarkastajat saavat käyttöönsä pda-laitteet, joiden avulla tuotetaan maksukehotukset ja vaihde-taan tietoja järjestelmän kanssa reaaliajassa. Myös tapahtumanhallintajär-jestelmää (Winkki) ja asiakaspalautejärjestelmää (ASPA) kehitetään edel-leen tavoitteena sähköisen asioinnin merkittävä lisääminen.

Organisaatiota kehitetään. Ajoneuvojen siirtotoiminta yhdistetään pysäköin-ninvalvontaan. Palvelutoimiston muuttamista osastotasoiseksi yksiköksi valmistellaan, samoin kaupallisten lupien siirtämistä kiinteistövirastosta pal-velutoimistoon. Mahdollinen kaupallisten maankäyttölupien siirtyminen tila-keskuksesta palvelutoimistoon tarkoittaa vastaavien vakanssien (arvio 5), henkilöstön ja määrärahojen siirtoa.

Määrärahat

Tehtävä		TOT 2008	TS 2009	TS 2010	Muutos 09/10
Pysäköinnin val- vonta ja ajoneuvo- jen siirrot	tulot	21 763 668	21 977 000	25 051 000	+3 074 000
	menot	4 049 311	5 226 000	6 286 000	+1 060 000
Alueiden käytön valvonta	tulot	6 739 398	5 150 000	5 400 000	+250 000
	menot	7 755 801	8 113 000	8 334 000	+221 000
Asiakaspalvelu	menot	480 118	502 000	514 000	+12 000
Toimiston hallinto ja lakipalvelut	menot	377 942	450 000	450 000	0
tulot yhteensä		28 503 066	27 127 000	30 451 000	+3 324 000
menot yhteensä		12 663 172	14 291 000	15 484 000	+ 1 193 000

Palvelutoimiston tuloarvio on 30,5 miljoonaa euroa. Virhemaksujen osuus on 12,1 miljoonaa euroa, maksullisen pysäköinnin 12,3 miljoonaa euroa ja ajoneuvojen siirtokorvausten osuus 0,65 miljoonaa euroa. Alueidenkäytön maanvuokra- ja lupatulot ovat noin 5,4 miljoonaa euroa.

Toimiston suurimmat menoerät ovat kiinteistövirastolle maksettavat sisäiset maanvuokrat 6,5 miljoonaa euroa, henkilöstömenot 6,2 miljoonaa euroa, palvelujen ostot 1,2 miljoonaa euroa, luottotappiot 0,2 miljoonaa euroa sekä materiaaliostot 0,2 miljoonaa euroa.

Menoissa ei ole huomioitu mahdollista kaupallisten maankäyttölupien siirtymistä tilakeskuksesta palvelutoimistoon eikä kunnallista liikennevalvontaa, koska päätöksiä näistä ei ole toistaiseksi tehty.

2.1.3.6 Katu- ja puisto-osaston hallinto- ja tukipalvelut sekä kehittäminen

Toimiston päätehtävät ovat osaston johdon tuki, talous- ja tietohallinto, toimitila- ja logistiikkapalvelut, kehittäminen ja asiakkuuksien hallinta.

Toiminnan painopisteitä

Toiminnan painopisteitä ovat osaston toiminnan ohjausvälineet (strategiatyö ja toimintajärjestelmä), toiminnan suunnittelu ja seuranta, tietojärjestelmien kokonaisuuden hallinta ja käytön opastus, yleisten alueiden rekisterin tietosisällön ylläpito, asiakaskyselyjen ja asiakaspalautteen analysointi ja osaamisen kehittäminen.

Hallintotoimiston palveluja parannetaan kahden vuoden välein tehtävän kyselyn perusteella. Seuraavan kerran kysely uusitaan vuonna 2010.

Hallinnon henkilöresurssit eivät kasva ja muutostilanteissa tehtäviä rationalisoidaan. Toiminnan tuottavuus paranee tietojärjestelmien käyttöä tehostamalla ja tukipalveluja keskittämällä.

Määrärahat

Tehtävä	TOT 2008	TS 2009	TS 2010	Muutos 09/10
Menot yhteensä	4 657 606	4 454 000	4 532 000	+78 000

Menoista yli 30 % käytetään osaston henkilöstön koulutukseen ja osaston kehittämisprojektien palveluiden ostamiseen sekä koordinointiin.

2.1.4 Arkkitehtuuri-osasto

Arkkitehtuuri-osasto tuottaa ensisijaisesti kaupungin tarpeisiin toimitila- ja muuhun rakentamiseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntijapalveluja hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Pääosa arkkitehtuuri-osaston toimeksiannoista tulee kaupungin sisäisinä tilauksina. Kiinteistöviraston tilakeskus ja HKR-Rakennuttaja ovat osaston töiden huomattavimmat tilaajat n. 40 % osuudella kumpikin. Muiden hallintokuntien ja rakennusviraston osastojen osuus osaston työkannasta on noin 20 %. Asiakkaiden muuttuvat tarpeet ja osaston uuden henkilöstön ammatilliset valmiudet ovat synnyttäneet uusia tuotealueita. Rakennusten purku-

suunnittelu, rakennusmittaukset, laserkeilaus, sisustussuunnittelu sekä ruokahuoltojärjestelmien suunnittelu ovat vahvistaneet asemiaan.

Osaston päämääränä on korkeatasoinen, pätevä ja ammattitaitoinen suunnittelu sekä turvallisen, terveellisen ja ekologisesti kestävä rakentamisen kehittäminen Helsingissä.

Osasto on jakautunut kolmeen toimistoon, jotka ovat arkkitehtuuritoimisto, tekninen toimisto ja yleissuunnittelutoimisto.

Arkkitehtuuritoimiston tehtävänä on arkkitehtisuunnittelu käsittäen uudisrakennusten, peruskorjausten ja laajennusten arkkitehtisuunnittelun sekä ympäristörakenteiden ja sisustuksien suunnittelun. Lisäksi toimisto suorittaa hankesuunnittelua ja muita asiantuntijatehtäviä.

Teknisen toimiston perustehtävänä on rakennesuunnittelu, rakennusten purkutöiden suunnittelu ja suunnittelua palvelevat rakennus- ja tonttimittaukset sekä alaan liittyvät asiantuntijatehtävät.

Yleissuunnittelutoimistossa tehdään hankesuunnittelutehtäviä, laitoskeittiöiden ja ruokahuollon suunnittelua ja viraston omaan rakennuskantaan liittyviä suunnittelutehtäviä.

Osasto toimii bruttobudjetoituna yksikkönä. Sitovana taloudellisena tavoitteena on talousarvion kohta menot yhteensä.

Osaston kehittämishankkeet:

- Hyvien rakenneratkaisujen kokoelma
- Mittaustyölaiteistojen kehittäminen palvelemaan myös 3D-suunnittelua
- Selvitys tonttien ja rakennusten myyntikuntoon saattamisesta
- Arkkitehtuuritoimiston suunnittelukohteiden dokumentointi
- Projektiseurantajärjestelmien uudistaminen
- Arkkitehtisuunnittelun, rakennesuunnittelun ja sisustussuunnittelun 3D-mallinnuksen kehittäminen
- Helsingin ruokahuoltojärjestelmien ja ammattikeittiöiden kehittäminen

Arkkitehtuuriosaston merkittävimmät suunnittelukohteet vuonna 2010:

Arkkitehtuuritoimisto

Korkeasaaren eläintarha /Etelä- Amerikka-talo ja Huvila, peruskorjaus

Sammakkotalo, uudisrakennus

Lassilan pelastusasema, uudisrakennus

Lasten päiväkoti Kaartintorppa, laajennus

Meilahden ala-aste, peruskorjaus

Vartiokylän yläaste, peruskorjaus

Wikströmin huvila, peruskorjaus

Lasten päiväkodit Piltti, Floora ja Saana, peruskorjaukset

Sisustussuunnittelua:

Suomenkielinen työväenopisto, peruskorjaus

KOY Väinölänkatu 5, kirjasto ja lasten päiväkoti Alku, peruskorjaus
Töölön kirjasto, peruskorjaus

Tekninen toimisto

Uudiskohteet:

Lassilan pelastusasema ja Lpk Koralli

Korjauskohteet:

Katri Valan kalliosuoja

Kiseleff ja Sunn

Korkeasaari, Sammokkotila ja Visenttitarha

Käpylän kirjasto ja Lpk Alku

Lpk Floora ja Saana

Marian sairaala rakennus 4

Neulapadontie 6 ala-aste ja Lpk Neulanen

Suvilahti, teknisen verkon uusiminen

Torkkelimäen kalliosuoja

Purkusuunnittelu:

Vuosaaren satama rakennukset 5 ja 6

Yleissuunnittelutoimisto

Ruokapalveluryhmä

Uudiskohteet:

Lpk Uusi Sepänmäki – keittiö (urakkalaskennassa)

Läntinen tuotantokeittiö

Lehtisaaren päiväkoti ja koulu

Lpk Koralli

Korjauskohteet:

Laajasalon ala-aste, keittiö (työmaavaihe)

Neulapadontien ala-aste ja Lpk Neulanen, keittiöt (toteutussuunnittelu)
(hankesuunnittelu)

Lpk Kumina, keittiö (peruskorjaus) (hanke- toteutussuunnittelu)

Suomenkielinen työväenopisto, keittiö (työmaavaihe)

Kinaporin vanhusten palvelutalo ja palvelukeskus, keittiö

Käpylän peruskoulu, keittiö

Kannelmäen peruskoulu, keittiö

2.2 NETTOYKSIKKÖ

2.2.1 HKR-Rakennuttaja

HKR-Rakennuttaja toimii nettobudjetoituna tulosryhmänä tavoitteenaan vuoden 2010 osalta menojen kattaminen saatavilla tuloilla.

Tulosryhmän päätuotteet ovat tilahankkeiden ja infrastruktuurin rakennuttamistehtävät, hankesuunnittelu, taloushallintopalvelut ja kustannussuunnittelu. Kiinteistöjen elinkaaripalvelutuotteita ovat kuntoarviot ja –tutkimukset, sisäilma- ja kosteusvaurioselvitykset, energia-asiantuntemus ja – tutkimukset, kiinteistöjen ylläpitoasiantuntemus, elinkaari- ja ympäristövaikutuslaskenta.

HKR-Rakennuttaja tuottaa kaupungin ja sen asukkaiden käyttöön kestävän kehityksen periaatteiden mukaan sekä uusia että peruskorjattuja tiloja; kouluja, päiväkoteja, monitoimitiloja, sairaaloita ja liikuntapaikkoja. Tulosryhmän tuotteita ovat lisäksi katu- ja puistotoimen, metron ja lähiliikenteen, väestönsuojien, pysäköintilaitosten ja muiden erityisrakennusten rakennuttaminen sekä yleisten alueiden alueurakoinnin hoitaminen.

HKR-Rakennuttaja osallistuu useihin sekä valtakunnallisiin että kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämisprojekteihin Helsingin kaupungin edustajana omien kehitysprojektiensa lisäksi.

Työn alla olevan tuotannon arvo on lähes 400 milj. euroa. Vuosittain on käynnissä 30-40 suurempaa ja noin 300 pienempää rakennushanketta. Vuosittain investointeihin käytetään yli 200 milj. euroa.

HKR-Rakennuttaja saa toimeksiantonsa pääasiassa tilakeskukselta ja katu- ja puisto-osastolta.

Toiminnalliset tavoitteet

HKR-Rakennuttaja on kaupungin rakennuspalvelujen hankintakeskus. Rakennuttamisen tärkein perustoiminto on asiantunteva ja kokonaistaloudellinen suunnittelu-, urakointi- ja muiden palvelujen osto kilpailuttamalla. Toiminnan lähtökohtana on tuottaa hankkeille asetetut toiminnalliset, taloudelliset ja arkkitehtoniset vaatimukset täyttäviä rakennuksia ja maa- ja vesirakennushankkeita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä tarjota tekniseen kiinteistönpitoon liittyviä palveluja tilojen käytettävyyden ja terveellisyyden turvaamiseksi.

HKR-Rakennuttaja tuottaa tarveselvityksiä käyttäjähallintokuntien tilauksesta ja hankesuunnitelmia tilakeskuksen, pelastuslaitoksen, liikuntaviraston tilauksesta. Tarveselvityksien ja hankesuunnitelmien tuottamista ohjaa HKR-Rakennuttajan hankeryhmä.

Ilmastonmuutoksen ehkäiseminen

HKR-Rakennuttaja on mukana monissa ilmastonmuutoksen ehkäisemistä ja energiatehokkuutta edistävissä kehityshankkeissa. Lisäksi HKR-Rakennuttaja osallistuu asiantuntijana EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivin ja energiapalveludirektiivin toimeenpanossa tarvittavien toimintamallien kehitystyöhön sekä direktiivien vaatimusten mukaisten käytännön toimenpiteiden toteuttajana kaupungin sisällä.

Vuonna 2006 käyttöönotettua energiatehokkuusdirektiivin mukaista Display energia- ja päästömerkkiä kehitetään edelleen energiatehokkuuden muutoksia paremmin indikoivaan suuntaan, todistuksien asettamista näytteille jatketaan kaupungin palvelukiinteistöissä. EU ja TEM rahoittavat osittain HKR-Rakennuttajan kehitys- ja tutkimustoimintaa.

Ympäristöä koskevat tavoitteet

HKR-Rakennuttajan ympäristöpoliittisena tavoitteena on tuottaa helsinkiläisille toimivia, terveellisiä ja viihtyisiä tiloja sekä laadukasta infraa siten, että tuotanto, ylläpito ja käytöstä poisto kuluttaa mahdollisimman vähän uusiutumattomia luonnonvaroja ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haitallisia päästöjä”.

Lisäksi tulokseen pääsemiseksi HKR-Rakennuttaja kehittää menettelytapoja ja ohjeita omaan, suunnittelijoiden, urakoitsijoiden ja ylläpitäjien käyttöön sekä tarjoaa laadukkaita ja tarpeellisia kestävän kehityksen mukaisia teknisiä kiinteistönpidon asiantuntijapalveluja kiinteistön koko elinkaaren ajalle kaupungin hallintokunnille ja muille kohderyhmille.

Vuonna 2010 alkavista talonrakennushankkeista lähes kaikki toteutetaan matalaenergiarakentamisena.

Kiinteistön ylläpito

HKR-Rakennuttaja on kaupungin kiinteistöjen käytön ja ylläpidon tekninen asiantuntija. Energiankulutusseurantaa kehitetään edelleen hyödynnettäväksi paremmin kiinteistöjen energianhallinnan työkaluna.

Rakennusautomaatiojärjestelmiä kehitetään informoivampaan ja käyttäjäystävällisempään suuntaan tavoitteena kiinteistöjen energiatehokkaampi käyttö ja paremmat sisäilmaolosuhteet.

HKR-Rakennuttajan EU-hankkeet

HKR-Rakennuttaja on mukana projektissa ”CYBER Display : Communicate Your Buildings Energy Rating – Display.” Projektin tavoitteena on tiedotuksen, koulutuksen ja verkottumisen kautta parantaa rakennusten energiatehokkuutta ja siten toteuttaa EU:n rakennusten energiatehokkuus- ja energiapalveludirektiiveissä asetettuja vaatimuksia.

Tammikuussa 2008 European Sustainable Energy-viikon yhteydessä EU:n komissio julkisti ”kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimuksen” (Covenant of Mayors). Sopimuksen tavoitteena on saada kaupungit edelläkävijöiksi ilmastonmuutoksen torjumisessa.

EU:ssa yli 1000 kaupunkia on allekirjoittanut sopimuksen. Helsingin kaupunki on allekirjoittanut sopimuksen 7.1.2009. Liittyessään sopimukseen kaupunki on sitoutunut laatimaan Sustainable Energy Action Planin (SEAP) vuoden kuluessa allekirjoituksesta sekä toteuttamaan suunnitelmassa mainitut toimenpiteet. Toimenpiteiden seurauksena on hiilidioksidipäästöjen vähennyttävä vähintään 20 % vuoteen 1990 verrattuna.

Kaupunginjohtajien sopimukseen liittyen Helsingin kaupunki on yhdessä Tukholman, Riikan ja Tallinnan kanssa hakenut EU-tukea Central Baltic INTERREG IV A Programme 2007-2013 –ohjelmasta hankkeelle ”Covenant of Mayors in the Central Baltic Capitals” (COM-Bat). HKR-Rakennuttaja toimii hankkeen Helsingin kaupungin koordinoijana. Projektin tarkoituksena on hyödyntää alueen pääkaupunkien jo saamaa kokemusta SEAP:n sisällön määrittelemisessä ja laskentatavoissa sekä parantaa kunkin kaupungin laatiman toimintasuunnitelman tasoa yhteistoiminnan ja –arviointin kautta.

Kaupunginjohtajien sopimukseen (Covenant of Mayors) liittyen on HKR-Rakennuttaja hakenut myös EU:n Intelligent Energy – Europe –ohjelmasta tukea hankkeelle ”ENGAGE – local authorities communicating to engage stakeholders & citizens” –projektiin. Projektin tarkoituksena on toteuttaa PR-kampanja, jossa tehdään julisteita energiansäästöön ja CO₂-päästövähennyksiin sitoutuvista kaupungin työntekijöistä, sidosryhmien edustajista ja tavallisista kaupunkilaisista. Paikallisesti saatuja kokemuksia vertaillaan projektitapaamisissa muiden partnerien kanssa. Hankkeen vastuullinen vetäjä on Energie-Citès. Projektiin osallistuu lisäksi 12 kaupunkia 12 EU-maasta sekä Futerra Sustainability Communications. Helsingistä hankkeeseen osallistuu HKR-Rakennuttaja. Kolmivuotinen hanke on juuri käynnistynyt

Kestävän kehityksen erityispalvelut

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut uuden energiatehokkuussopimuksen työ- ja elinkeinoministeriön kanssa 4.12.2007. Sopimuksessa kaupunki sitoutuu tiettyihin energiansäästötavoitteisiin ja –toimenpiteisiin sekä kehityshankkeisiin. Sopimus on voimassa vuoden 2016 loppuun saakka. Sopimuksella toimeenpannaan energiapalvelu- ja energiatehokkuusdirektiivissä asetettuja velvoitteita.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti rakennusvirasto (HKR-Rakennuttaja) toimii sopimuksen mukaisten, ilmastonmuutosta ehkäisevien toimenpiteiden käytännön työn toteuttajana ja tekee tarvittavat talousarvioesitykset. Sopimuksen mukaisia kestävän kehityksen palveluita ovat mm. energiakatselmukselut ja selvitykset, pienet energiansäästötoimenpiteet sekä kulutusseuranata. Kulutusseurantaa kehitetään palvelemaan paremmin kiinteistöjen jatkuvaa ylläpitoa.

Kestävän kehityksen palveluina tehdään myös energianhallintapalveluihin liittyviä selvityksiä ja tutkimuksia, kuntoarvioita ja –tutkimuksia sekä kosteusvaurio- ja sisäilmaselvityksiä. Kaikkia edellä olevia tarvitaan, jotta kaupungin toimitilat olisivat energiataloudellisia, terveellisiä ja viihtyisiä sekä käyttäjän että omistajan kannalta.

Erityispalveluina tehdään ilmastonmuutoksen ehkäisyyn liittyviä uusia tutkimus-, selvitys- ja koerakentamishankkeita.

Uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistetään esimerkkiasennuksilla. Tällaisia ovat mm. aurinkoenergian käyttö jäähdytykseen ja rakennusten muuhun sähkönkäyttöön. Lisäksi tutkitaan kalliojäähdytyksen ja –lämmön käyttämistä ekotehokkaihin ratkaisuihin. Kaukojäähdytystä käytetään, kun se on mahdollista.

Uusien energiatehokkaiden valaistustekniikoiden (LED-tekniikka) käyttömahdollisuuksia tutkitaan ja koeasennuksia tehdään.

Passiivienergiarakennusten toteuttamismahdollisuuksia selvitetään.

Kaupunginhallitus on asettanut toimikaudeksi 2009-2010 energiansäästö-neuvottelukunnan aktivoimaan, koordinoimaan ja kehittämään kaupungin energiansäästötoimintaa. Neuvottelukunta on toiminut vuodesta 1974 lähtien kaksivuotisin toimikausin. Kaupunginhallituksen päätöksissä on edelly-

tetty, että rakennusvirasto toimii käytännön työn toteuttajana ja tekee tarvittavat talousarvioesitykset.

3 INVESTOINTIHANKKEET

Investointiosa talousarviokohdittain, luvut ilman ylitysoikeuksia:

	Tilinpäätös 2008 1 000 €	Tulosbudj 2009 1 000 €	TULOSBUDJ 2010 1 000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
Kadut, liikenneväylät ja radat	89 927	114 940	112 300	-2 640	- 2,3
Puistorakentaminen	13 072	21 790	19 020	-2 770	-12,7
Irtaimen omaisuuden hankinta	1 480	1 735	1 355	-380	-21,9
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	106 907	138 465	132 675	-5 790	-4,2

Rakennusviraston talousarviossa ovat katujen, liikenneväylien ja ratojen investoinnit, puistoinvestoinnit ja irtaimen omaisuuden hankinta.

Katu- ja liikenneväyläinvestointeihin on varattu vuonna 2010 yhteensä 112,3 milj. euroa eli 2,3 % vähemmän kuin vuoden 2009 tulosbudjetissa. Katurakentamisen pääpaino on uusien asunto- ja työpaikka-alueiden katurakentamisessa sekä yhteishankkeissa valtion kanssa.

Puistoinvestointeihin on varattu 19,02 milj. euroa eli 12,7 % vähemmän kuin vuonna 2009. Supistus johtuu ensi sijassa Eiranrannan puistojen pienentyneestä rahoitustarpeesta.

Irtaimen omaisuuden hankintamäärärahaa käytetään irtaimen kaluston ja laitteiden hankintaan.

Talousarviomäärärahojen lisäksi rakennusviraston käytössä on ollut vuosittain muita investointimäärärahoja, mm. kaupunginhallitus on osoittanut rakennusvirastolle hankekohtaisesti määrärahoja lähiörahastosta ja esirakentamiseen varatuista rahoista.

Katu- ja puistoinvestointien tilaamissuunnitelma

Suunnittelu

Katu- ja puisto-osasto teettää kaikki katu- ja puistosuunnitelmat samoin kuin katujen ja puistojen rakennussuunnitelmat yksityisillä suunnittelutoimistoilla.

Suunnittelupalvelut kilpailutetaan hankekohtaisesti tai tilataan kilpailutetun puitesopimuksen perusteella valituilta suunnittelutoimistoilta. Palvelujen

hankinnan lähtökohtana on hankinnan kokonaistaloudellisuus, millä varmistetaan käytettävien konsulttien asiantuntemus ja riittävät henkilöresurssit kyseiseen tehtävään.

Kaupunkikuvallisesti vaativissa silta- tms. kohteissa suunnittelu voidaan teettää suunnittelukilpailun perusteella.

Rakentaminen

Katu- ja puisto-osasto tilaa hankkeiden rakentamisen Rakentamispalvelulta omajohtoisena rakentamisena tai HKR-Rakennuttajalta rakennuttamispalveluna ja yksityisten urakoitsijoiden tuotantona. Rakentamispalvelua käytetään myös sen muilla erityisosaamisen alueilla, lähinnä talonrakennus-, puu- ja metallitöissä.

Lähtökohtana valinnassa omajohtoinen tuotanto / yksityinen urakoitsija välillä on urakkakohteiden sopivuus rakentamispalvelun tuotannolle tai yksityiselle urakoitsijalle HKR-Rakennuttajan teettämänä. Lisäksi tuotantotapaa valittaessa on kiinnitetty huomiota omajohtoisen tuotannon kilpailukykyyn ja palvelukapasiteettiin sekä vallitsevaan markkinatilanteeseen ja markkinoiden kehittämistarpeeseen. Kaupungin omien resurssien työllistämiskö- kulmasta on myös varmistettu Rakentamispalvelun työllisyys ja HKR-Rakennuttajan rakennuttamisresurssien käyttö.

Ulkopuolisten rakennuttamispalvelujen käyttö on rajoittunut lähinnä valtion tms. yhteistyökumppaneiden yhteishankkeisiin, joissa katu- ja puisto-osasto on yksi hankkeen tilaajista. Investointien volyymin kasvu, kiristyneet aikataulutavoitteet ja projektien monimutkaistuminen edellyttävät yksityisten rakennuttamispalvelujen käytön lisäämistä, jotta investointiohjelmat voidaan toteuttaa tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi on arvioitava mahdollisuudet käyttää projektinjohtokonsultointia tai -urakointia laajoissa liikenneväylähankkeissa.

Investointiohjelman toimeenpanovastuut

Suuntaa antavasti vuoden 2010 katu- ja puistoinvestointien toteutusvastuu jakautuu eri toteuttajille seuraavasti:

Toteuttaja	Katuinvestoinnit		Puistoinvestoinnit	
	M€	%	M€	%
Rakentamispalvelu	47,0	42	10,8	57
HKR-rakennuttaja	46,5	41	5,7	30
Muut	3,3	3		
Katu- ja puisto-osasto (suunnittelu ja rakennuttaminen)	12,5	11	2,5	13
Avoin	3,0	3		
Yhteensä	112,3	100	19,0	100

Katuinvestoinneissa Rakentamispalvelun ja HKR-Rakennuttajan osuudet ovat lähes samansuuruiset, sen sijaan puistoinvestoinneissa Rakentamis-

palvelun osuus on melkein kaksinkertainen verrattuna HKR-Rakennuttajaan. Kummankin tilauskanta vuonna 2010 tulee olemaan samaa suurusluokkaa kuin vuonna 2009.

Katu- ja puisto-osasto tilaa HKR-Rakennuttajalta seuraavien hankkeiden rakennuttamisen. Tilaussumman on arviolta 53,65 miljoonaa euroa.

Hanke	Talousarvio- määräraha 1 000 €
Salmisaarenranta	700
Salmisaarenrannan kadut ja länsiväylä	4 050
Keskuskadun kunnostus 2. vaihe	1 500
Yrjönkadun saneeraus	1 000
Konepajanraitti, Vallila	600
Tuusulanväylän melueste / Maunula	800
Ormuspellon alue	500
Latokartanontien alikulku ja Longinojan sillat	550
Itäväylän melueste / Herttomiemi	2 000
Jauhokuja ja pellot	1 200
Linnanpellon alue	1 200
Kirkonkyläntie (Jokeri 2)	800
Tapanilankaari / Suurmetsän kiertoliittymä	1 000
Marjaniementien liittymä	2 500
Kansalaistori ja Töölönlahden kadut	2 500
Satamaradan kevyen liikenteen väylä "Baana"	2 700
Crusellin silta	9 200
Saukonpaaden rantarakenteet	1 950
Mechelininkadun eteläpää "Länsilinkki"	4 500
Kalasadama/Sörnäistenniemi	3 800
Kulosaaren sillan peruskorjaus	800
Hämeentien sillan peruskorjaus	1 350
Jalankulun porrasurakka	500
Siltojen tms. peruskorjaus, yksikköhintaurakka	800
Kadut ja liikennejärjestelyt yhteensä	46 500
Lastenlehdon puisto	650
Musiikkitalon ympäristö	2 500
Pyhän Birgitan puisto	2 500
Puistorakentaminen yhteensä	5 650

Hankkeiden laajuus ja kustannusarviot ovat alustavia. Edellä esitetyn laajuusena noin puolet katuinvestoinneista ja noin neljännes puistoinvestoinneista teetetään ulkopuolisilla urakoitsijoilla HKR-Rakennuttajan kilpailuttamina urakoina.

Hakamäentien valmistuttua valtion osuus alenee edellisistä vuosista huomattavasti. Vuonna 2010 valtiolta tilataan mm. Turunväylän meluntorjunta ja Hämeenlinnanväylän liikennejärjestely Kaarelassa. Lisäksi Helsingin satamalta tilataan kadunrakennusta Vuosaaren sataman yritysalueella.

Katu- ja puisto-osasto käyttää suunnittelu- ja rakennuttamispalvelujen hankintaan yhteensä noin 15,0 miljoonaa euroa. Määrään sisältyy investointitoimiston "Valmistus omaan käyttöön" tuloutus ja Kalasatamanrannan suunnittelukilpailun kustannukset.

Edellä esitetty tarkastelu ei sisällä esirakentamiseen ja maaperän kunnostukseen osoitetuista määrärahoista (vuonna 2010 yhteensä 72,4 milj. euroa) ja lähiörahastosta (vuonna 2010 yhteensä 10,0 milj. euroa) rahoitettavia investointeja. Näiden määrärahojen käytöstä kaupunginhallitus päättää erikseen käyttökohdekohtaisesti. Rakennusviraston käyttöön osoitetut määrärahat käytetään pääosin HKR-Rakennuttajan teettämässä projekteissa.

Katujen ja puistojen investointiohjelman toteuttamisedellytykset

Investointiohjelman tarkoituksenmukainen toteuttaminen edellyttää, että vuodelta 2009 käyttämättä jäävät, keskeneräisiin hankkeisiin sidotut investointimäärärahat saadaan käyttöön vuoden 2010 talousarvion ylitysoikeutena.

Talousarviossa vuodelle 2010 on asetettu rakennusviraston sitovaksi tavoitteeksi vaatimus, jonka mukaan ”Kaivutöiden kestoa ja niistä aiheutuvaa haittaa vähennetään rakennusviraston koordinoimana.” Investointiohjelman toteuttamisessa tämä edellyttää, että katu- ja puisto-osasto sekä muut hallintokunnat toteuttavat samanaikaisesti katu- ja puistoalueilla tehtävät infrastruktuuri- ja muut investointinsa.

Tämän katualueilla tehtävien töiden yhteensovittamisen tehostamiseksi rakennusvirasto ja tärkeimmät kaupungin teknisen huollon verkostojen ja järjestelmien omistajat ovat tehneet sopimuksen hankkeiden yhteensovittamisen tehostamiseksi ja työmaahaittojen vähentämiseksi (”Yhteinen työmaa”). Sopimuksessa määritellään yleiset periaatteet ja puitteet osapuolten hankkeiden toteutuksen koordinoitulle toteutukselle ohjelmointi-, suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa. Sopimus otettiin käyttöön eräissä vuoden 2009 aikana käynnistyneissä laajoissa ja useaa osapuolta koskevissa suunnittelu- ja rakennushankkeissa. Tätä yhteistyötä jatketaan ja kehitetään vuoden 2010 aikana lopullisena tavoitteena muodostaa siitä rutiininomainen käytäntö. Yhdessä toteutettavien hankkeiden määrä ja laajuus sovitaan erikseen kunkin hankkeen mahdollisten osapuolten kesken. Tämän lisäksi kaikkien sopijaosapuolten investointiohjelmat on vakiintuneen tavan mukaisesti sovitettu alustavasti yhteen.

Toimintasuunnitelman investointiohjelma on laadittu kevään 2009 kustannustasoon. Mikäli katu- ja puistorakentamisen kustannustasossa tapahtuu vuoden 2009 - 2010 aikana voimakasta muutosta, joudutaan suunniteltua investointiohjelmaa tarkistamaan. Samoin toimintasuunnitelmaa saatetaan joutua tarkistamaan vuoden 2009 lopussa, kun täsmentyy lopullisesti ko. vuodelta siirtyvien, keskeneräisten hankkeiden laajuus ja rahoitustarve vuoden 2010 määrärahoista. Mahdolliset tarkistukset kohdistetaan siten, että ne ovat sopusoinnussa investointiohjelman laadinnan priorisointiperiaatteiden kanssa.

3.1 Kadut, liikenneväylät ja radat

Painopistealueet ja priorisointi

Katurakentamisen ja puistorakentamisen investointiohjelma vuodeksi 2010 on laadittu talousarvion määräämään rahoituspuutteeseen. Investointiohjelman valmistelu on tehty tiiviissä yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen alueprojektitoimiston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Lisäksi erityisesti katujen ja puistojen peruskorjaushankkeiden ohjelmoinnissa ja priorisoinnissa on otettu huomioon katu- ja puisto-osaston suunnittelutoimistossa laadittujen aluesuunnitelmien ja ylläpitotoimiston katuverkkoinventointien peruskorjaustarpeita koskevat linjaukset.

Katurakentamisessa uudisrakentamisen investoinnit kohdistuvat voimakkaasti satamakäytöstä vapautuville projektialueille (Jätkäsaari, Kalasatama). Myöskään muun uudisrakentamisen sekä katujen peruskorjausten, liikennejärjestelyjen ja kevyen liikenteen väylien rahoitus ei merkittävästi poikkea viime vuosien tasosta. Investointiohjelmaan sisältyvien hankkeiden valinta on tehty seuraavien strategisten painotusten mukaisesti:

1. Asunto- ja työpaikkarakentamisen edellyttämä katujen uudisrakentaminen

Uusien projektialueiden ja erilliskohteiden kadunrakentamisessa varaudutaan ensimmäisen rakennusvaiheen valmiusasteeseen (katurakenteet ml. alempi päällystekerros) ennen talonrakennuksen käynnistymistä. Toisen rakennusvaiheen (ylempi päällystekerros, istutukset ja viimeistely) toteutus ajoittuu alueen talonrakennuksen edistymisen mukaan. Katujen ja kunnallistekniikan suunnittelu tehdään tarvittaessa samanaikaisesti asemakaavoituksen kanssa.

2. Joukkoliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta edistävät liikennejärjestelyt

Joukkoliikenteen edistäminen on keskeisessä asemassa kaupungin strategiaohjelmassa. Erityisen tärkeän painopistealueen muodostaa raitiotieverkon laajentamisen ja kehittämisen vaatimat katu- ja liikennejärjestelyt uusien projektialueiden liittämiseksi muuhun kaupunkirakentamiseen.

3. Pyöräilyn ja jalankulun sujuvuutta sekä keskustan katuympäristön viihtyisyyttä lisäävät perusparannushankkeet

Jalankulun ja kevyen liikenteen olosuhteita parantavilla hankkeilla pyritään vähentämään autoliikenteen ruuhka- ja muita haittoja, parantamaan kaupunkiympäristön laatua ja torjumaan ilmastonmuutoksen pitkän aikavälin haittoja. Keskustan katuympäristön viihtyisyyden parantaminen tähtää myös kaupungin viihtyisyyden ja houkuttavuuden lisäämiseen. Samalla se tukee olennaisesti jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden parantamista.

4. Kaupungin ja valtion yhteishankkeet ja muut pääväylähankkeet

Kaupungin ja valtion yhteishankkeiden volyymi supistuu huomattavasti Hakamäentien valmistuttua. Pieniä parannus- ja täydennys-hankkeita

lukuun ottamatta uudet yhteishankkeet ovat lykkääntyneet myöhemmin toteutettavaksi Valtion rahoituksen puuttuessa. Samoin kaupungin omien pääväylien uudisrakentaminen lykkääntyy.

5. Katuverkon saneeraukset, liikenteen ympäristöhaittojen torjunta

Ikääntyvän katuverkon rappeutumisen estäminen vaatii nykyistä huomattavasti suurempaa panostusta erityisesti siltojen mutta myös katujen peruskorjaukseen sekä katujen uudelleen päällystykseen. Tällä hetkellä yli puolet Helsingin siltapinta-alasta on enintään tyydyttävässä kunnossa.

Liikenteen ympäristöhaittojen torjunnan pääpaino on hiljaisen päällysteen käyttöönotossa meluntorjunnan keinona ja tulvariskien ehkäisyssä tulvavalleilla.

Katurakentamista ohjaa voimakkaasti maankäyttö- ja rakennuslaki, mikä velvoittaa uusien asemakaava-alueiden katujen rakentamiseen alueiden toteuttamisen vaatimassa aikataulussa. Tästä johtuen katujen uudisrakennusinvestoinnit tehdään osin katujen peruskorjausinvestoinneista tinkimällä. Samoin vanhojen liitosalueiden (1946) rakentamattomien sorakatuja rakentaminen katusuunnitelman mukaisiksi kaduiksi edistyy edelleen hitaasti.

Peruskorjauksesta tinkiminen johtaa vähitellen rakennetun katuverkon nopeutuvaan rapistumiseen ja alkuperäistä suurempiin peruskorjausinvestointeihin. Varsinkin sillat ovat erittäin haavoittuvia peruskorjauksen viivästymiselle sekä rakenteellisen kelpoisuuden (kantavuuden menetyt) että korjauskustannusten kasvun suhteen. Sorapäällysteisten katujen ylläpito on kalliimpaa kuin kestopäällysteisten katujen. Sorakadut eivät myöskään täytä asukkaiden ja liikenteen vaatimuksia.

Kadut, liikenneväylät ja radat (112,3 milj. euroa)

Uudisrakentaminen (36,5 milj. euroa)

Eteläinen suurpiiri (5,80 milj. €). Salmisaarenrannan kadut (Länsisatama), Eiran-rannan LP1-alueet, Lauttasaaren uudisrakennusalue (Lauttasaari)

Läntinen suurpiiri (3,18 milj. €). Hartwallin asuntoalueen kadut (Konala), Honkasuon alueen kadut (Kaarela), Pitäjänmäentien lisäkaista (Pitäjänmäki)

Keskinen suurpiiri (3,80 milj. €). Ilmalankatu (Pasila), Etelä-Hermannin kadut (Hermannin), Pasilan konepaja-alueen kadut (Vallila), Arabianrannan kadut (Toukola)

Pohjoinen suurpiiri (0,82 milj. €). Notaarintie, torpparinmäentien pohjoisosa (Tuomarinkylä)

Koillinen suurpiiri (7,50 milj. €). Viikinmäen kadut ja sillat (Viikki), Ormuspellon ja Ruotutorpan alueiden kadut (Malmi), Kotinummentien pohjoisosan kadut (Tapaninkylä), Suutarilan teollisuusalueen kadut (Suutarila), Alppikylän, Mielikintien ja Aurinkomäen alueiden kadut (Suurmetsä)

Kaakkoinen suurpiiri (1,26 milj. €). Herttoniemen keskus (Herttoniemi), Jollaksen-tien jalkakäytävä (Laajasalo)

Itäinen suurpiiri 9,30 milj. €. Jauhokuja ja sillat, Myllypuron puukaupunkikylän kadut, Roihupellon tulva-allas (Vartiokylä), Kivikonlaita, Linnanpellon alueen kadut (Mellunkylä), Vuosaaren sataman yritysalueen kadut (Vuosaari).

Meluesteiden rakentaminen (2,00 milj. €). Itäväylä (Herttoniemi)

Ranta-alueiden kunnostus (1,88 milj. €). Salmisaarenranta (Länsisatama), Marja-niemen ja Sarvaston tulvasuojelurakenteet (Vartiokylä)

Jokeri II (1,00 milj. €). Kirkonkyläntien liikennejärjestelyt (Herttoniemi).

Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt (27,05 milj. €)

Katujen peruskorjaukset (6,65 milj. €). Keskuskatu 2. vaihe, Yrjönkatu, Ruoholahdenkatu, Munkkiniemen puistotie, Sirrikuja, Lupajantie. Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä peruskorjaustöitä ja katupuiden korvausistutuksia, jotka tehdään erillisen tarvekartoituksen perusteella.

Siltojen peruskorjaukset (5,25 milj. €). Kulosaaren silta, Marjaniemen liittymäsilta (Itäväylä). Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä siltojen ja erikoisrakenteiden peruskorjaustöitä, jotka tehdään erillisen, keväällä 2010 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti. Ohjelma laaditaan siltojen ja rakenteiden kuntokartoitusten perusteella.

Päällysteiden uusiminen (5,25 milj. €). Asfaltti- ja luonnonkivipäällysteiden ja reunakivien uusimis- ja kunnostustyöt koko kaupungin alueella erillisen, keväällä 2010 laadittavan päällystysohjelman mukaisesti. Ohjelma laaditaan päällysteiden kuntoarvioiden perusteella.

Liikennejärjestelyt (3,05 milj. €). Konalantien / Vanha Hämeenkylläntien kiertoliittymä, Tapanilankaari / Suurmetsäntien liikennejärjestely, Viikintie/Siilitie kiertoliittymä. Lisäksi ohjelmaan sisältyy alueellisiin liikennejärjestelysuunnitelmiin sisältyviä ja muita erillisiä pieniä liikennejärjestelyitä (hidasteet, korokkeet tms.), jotka tehdään erillisen, keväällä 2010 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti. Ohjelma laaditaan yhteistyössä liikennesuunnitteluosaston kanssa.

Kevyen liikenteen väylät (3,90 milj. €). Itälahdenkatu - Heikkiläntie klv, Arkadiankatu v. Runeberginkatu - Hietaniemenkatu, Longinojan raitti, Siilitien pohjoisosa. Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä kevyen liikenteen väylien järjestely-, kunnostus- ja viitoitustöitä, jotka tehdään erillisen, keväällä 2010

valmistuvan hankeohjelman mukaisesti. Ohjelma laaditaan yhteistyössä liikennesuunnitteluosaston kanssa.

Kevyen liikenteen sillat (0,70 milj. €). Nordenskiöldinkadun ylikulkusilta, Laatokartanontien alikulku

Itäväylä (1,50 milj. €). Marjaniementien liittymäjärjestely

Teollisuuskatu (0,75 milj. €). Teollisuuskadun länsipään suunnittelu

Yhteishankkeet valtion kanssa (4,75 milj. €)

Kehä I/Itäväylä, eritasoliittymä (0,50 milj. €). Kaistajärjestelyt

Tuusulanväylä, Maunula (0,80 milj. €). Tuusulanväylän meluste, Maunula, Asesepäntien liittymä

Lahdenväylä, Viikinmäki (2,60 milj. €). Ampumaradan (Hernepellontien) alikulku

Hämeenlinnanväylä, Kaarela (0,35 milj. €). Joukkoliikennekaista ja melunsuojaus

Turunväylä (0,50 milj. €). Turunväylän melusuojaus, Munkkiniemi ja -vuori

Kamppi - Töölönlahti -alue (6,56 milj. €)

Kamppi-Töölönlahti -alueen katujen rakentaminen rahoitetaan Töölönlahti-rahastosta. Kaupunginhallitus myöntää vuonna 2010 tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Talousarviossa alueen katujen rakentamiseen on osoitettu seuraavat määrärahat:

Keskeisimmät käyttökohteet ovat: Kansalaistori, Töölönlahden eteläosan kadut, Baana v. Hietalahti - Töölönlahti ja Malminrinteen liikennejärjestely

Muut kadunpidon investoinnit (1,35 milj. €)

Täytemaan vastaanottopaikat (0,75 milj. €). Helsingin osuus Vantaan Pitkäsuon ylijäämämassojen vastaanottopaikan rakennus- ja viimeistelytyöistä. Vuosaaren täyttömäen maisemointityöt. Uuden ylijäämämassojen vastaanottopaikan suunnittelu ja valmistelu.

Lumenvastaanottopaikat ja hiekkasiilot (0,40 milj. €).

Lumenvastaanottopaikkojen ja hiekkasiilojen rakennus- ja perusparannustyöt erillisen, keväällä 2010 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti.

Yleiset käymälät (0,20 milj. €). Uusittavien ja uusien käymälöiden perustamis- ja johtoliitostyöt erillisen, keväällä 2010 laadittavan toteutusohjelman mukaisesti.

Jätkäsaari (21,26 milj. €)

Saukonpaaden kadut (2,91 milj. €). Länsisatamankatu, Messipojankuja, Martin Wegeliuksen kuja.

Asemakaava-alue 1:n kadut (2,30 milj. €). Välimerenkatu, Tyynenmerenkatu, Juutinraumankatu, Laivapojankatu

Saukonpaaden rantarakenteet (1,93 milj. €). Saukonpaadenranta / Crusellin sillan edusta, Länsisatamankadun rantamuuri/Kellosaaren ranta ja Saukonpaaden ranta.

Crusellin (Länsisatamankadun) silta (5,12 milj. €). Crusellin silta ja siihen liittyvät suoja- ja satamarakenteet. Hanke käynnistyi syksyllä 2008 ja valmistuu keväällä 2011.

Länsilinkki / Mechelininkadun eteläpää (9,00 milj. €). Mechelininkadun eteläpään katu-, raitiotie- ja kevyen liikenteen järjestelyt. Rakentaminen käynnistyy syksyllä 2009 ja valmistuu keväällä 2011.

Kalasadama (5,99 milj. €)

Sörnäisten liikennetunneli (1,00 milj. €). Tunneliyhteyden suunnittelu v. Hermannin rantatie - Sörnäisten rantatie. Tunneli rakennetaan vv. 2012 - 2014.

Kalasadaman kadut ja rantarakenteet (4,99 milj. €). Sörnäistenniemen alue, Hermannin rantatie

Kruunuvuorenranta (8,80 milj. €)

Itäväylä/Linnanrakentajatie, eritasoliittymä (5,00 milj. €). Liittymäjärjestelyn suunnittelu. Rakentaminen alkaa v. 2011 ja jatkuu noin v:een 2015.

Kruunuvuorenrannan raitiotiesilta (2,50 milj. €). Raitiotie- ja kevyen liikenteen sillan suunnittelukilpailu

Koirasaarentie / katu ja meluntorjunta (1,10 milj. €). Koirasaarentien katusuunnitelman ja meluntorjuntasuunnitelman laatiminen

Kruunuvuorenrannan muut kadut (0,20 milj. €). katujen suunnittelu

3.2 Puistorakentaminen

Puistorakentamisen volyyymiä on viime vuosina kasvattanut talousarviossa erikseen nimettyjen puistojen määrärahat (Töölönlahti, Eiranranta). Muutoin puistojen uudisrakennuksen ja peruskorjausten määrärahat pysyvät lähes aikaisemmalla tasolla. Investointiohjelma vuodeksi 2010 on laadittu seuraavien strategisten painotusten mukaisesti:

1. Rakennettujen puistojen peruskorjaukset

Peruskorjausten pääpaino on kantakaupungin ikääntyneissä puistoissa, joiden käyttäjämäärä ovat suuria, käyttöaste korkea ja kuluneisuus silmiinpistävä. Toinen keskeinen peruskorjauskohteiden ryhmä ovat leikki- ja korttelipuistot, joiden korjaus on välttämätöntä puistojen laitteistojen turvallisuuden ja käytettävyyden takia.

2. Asuntotuotannon projektialueiden puisto- ja viheraluehankkeet

Pääpaino on kohteissa, joihin talousarviossa on osoitettu nimetty määrärahasa (Töölönlahti, Eiranranta), mutta investoinnit ulotetaan mahdollisimman tasapainoisesti myös suurpiirien uudisrakennusalueille.

3. Aluesuunnitelmien esiin nostamat uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet

Hankkeet on ohjelmoitu hankekohtaisen priorisoinnin perusteella ottaen myös alueellisen yhdenvertaisuuden tavoite huomioon.

Tiukasta rahoituspuutteesta johtuen edellä esitettyjä strategisia painotuksia ei ole voitu noudattaa täysin johdonmukaisesti. Useiden, sinänsä perusteltujen hankkeiden toteutus on jouduttu siirtämään, koska puistoinvestoinneista on suunnattava huomattava osa välttämättömiin viheralueiden peruskorjaustöihin. Tämän takia uusien asuinalueiden puistojen ja viheralueiden rakentaminen jää jälkeen alueiden muusta toteutuksesta (talonrakennus, infrastruktuuri).

Kokonaisuutena katu- ja puistorakentamisen investointimäärärahat eivät ole riittävät siten, että katu- ja puistorakentamisen strategiset painotukset olisivat täysin yhdensuuntaiset uusien asuntoalueiden rakentamisen osalta. Niiden puistorakentamista joudutaan lykkäämään rakennettujen puistojen peruskorjausinvestointeihin panostamiseksi, kun taas katurakentamisessa tingitään peruskorjauksesta uudisrakentamisen hyväksi.

Puistorakentaminen (19,02 milj. €)

Puistojen uudisrakentaminen (5,65 milj. €). Linnanpuisto (Katajanokka), Hermanninpuisto, Agrokseenmäki (Hermanni), Toukolan rantapuisto (Toukola), Tulvaniitty (Oulunkylä), Viikinojanpuisto, itäinen (Viikki), Strömsinlahdenpuisto (Herttoniemi), Myllypurontien - Myllypadontien länsireuna (Myllypuro), Kivikonpuisto (Mellunmäki), Rastilan kuusialta (Vuosaari). Ohjelmaan sisältyy myös pieniä puisto- ja viheraluehankkeita, jotka tehdään erillisen, keväällä 2010 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti.

Puistojen peruskorjaus (6,98 milj. €). Lastenlehto (Kamppi), Meripuisto, Fredrik Stjernvallin puisto (Ullanlinna), Kaivopuiston itäosa (Kaivopuisto), Kauppalanpuisto (Etelä-Haaga), Katri Valan puisto (Sörnäinen), Kustaa Aadolfin puisto (Koskela), Leikkipuisto Filpus (Malmi), Tullisaari (Laajasalo). Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä puisto-, viheralue- ja luonnonhoitoaluetöitä, jotka tehdään erillisen, keväällä 2010 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti.

Kamppi -Töölönlahti -alueen puistot (2,84 milj. €). Kamppi - Töölönlahti - alueen puistojen rakentaminen rahoitetaan Töölönlahtirahastosta. Kaupunginhallitus myöntää vuonna 2010 tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Musiikkitalon ympäristön puistot, Töölönlahdenpuiston (Finlandiapuiston) pohjoisosan puisto- ja rakennussuunnitelu ja Töölönlahden kesäkukkaistutukset.

Eiranrannan puistot (3,50 milj. €). Pyhän Birgitan puiston ja Rantakallionpuiston rakentaminen. Eiranrannan puistot valmistuvat kokonaisuudessaan vuonna 2010.

Jätkäsaaren puistot (0,05 milj. €). Hyväntoivonpuisto (0,05 milj. €), rakennussuunnittelu.

3.3 Irtaimen omaisuuden hankinta

Osasto/yksikkö	Hankkeet	Tulosbudjet- ti 2008 1 000 €	Tulosbudjet- ti 2009 1 000 €	Tulosbudjet- ti 2010 1 000 €
<u>Irtaimen hankinnat</u>				
Kehittämisyksikkö	Palvelimet, työasemat, ohjelmat	270	385	170
Talouksyksikkö	SAP/ Lisenssien hankinta	30	0	0
Kiinteistötoimisto	Suurkeittolaitteita	40	0	0
Katu- ja puisto- osasto	Pysäköintiautomaatit, kämmentietokoneet	300	300	390
	Palvelimet	80	0	
	Tietojärjestelmät	300	600	795
	YTJ -kameraverkosto	250	300	
	Nopeusnäytöt	100	50	
Arkkitehtuuriosasto	Laser maakeilain	50	100	0
Muu irtain yhteensä		1 480	1 735	1 355
Irtaimen omaisuuden perushankinta yhteensä		1 480	1 735	1 355

Irtain omaisuus

Hallinto-osasto, 170 000 euroa

- Työasemien kaupunkivakiointi ja Microsoft EA-sopimus, 170 000 euroa

Katu – ja puisto-osasto, 1,185 miljoonaa euroa

- pysäköintilippuautomaattien uusiminen ja varustelu, 390 000 euroa
- pysäköinninvalvonnan tietojärjestelmä (PASI), 200 000 euroa
- pysäköinninvalvonnan PDA-sovellus, 150 000 euroa
- asiakaspalvelusovelluksen päivitys, 30 000 euroa
- yleisten alueiden rekisterin, puurekisterin ja muiden paikkatietoaineistojen ylläpitovälineiden kehittäminen, 100 000 euroa
- yleisten alueiden tapahtumahallintajärjestelmän (WINKKI) toiminnallisuuden parantaminen, 80 000 euroa.

- hanke- ja päällysterekisterien rajapinnat Winkkiin ja osaksi kaupunkitasoista ratkaisua, 50 000 euroa
- arkistointi/dokumentinhallintaa parantaminen, 50 000 euroa
- kokonaisvastuuhoitoalueiden katuyllyäpidon myyntilaskutusjärjestelmä, 75 000 euroa.
- tietojärjestelmien ja tietoaineistojen kaupunkitasoiset synergiaetujen kehittäminen, 50 000 euroa.

4 Raportointisuunnitelma

Talousarvion noudattamisohjeissa edellytetään, että toiminnan suunnitelua, ohjausta ja seurantaa varten on laadittava hyväksytyn talousarvion puitteissa tulosbudjetti, jossa tulee esittää määrärahat ja tuloarviot sekä niihin liittyvät suoritteet, tunnusluvut ja toiminnalliset, mitattavat tavoitteet. Tulosbudjetti on vertailupohja toimintavuoden aikana määrärahan käytölle, tulo-kertymille sekä määrärahojen, sitovien tavoitteiden ja suoritteiden toteutumisennusteille.

Talousarvion ja ulkoisen kirjanpidon toteutumisesta raportoidaan keskuskirjanpitoa säännöllisesti kuukausittain kirjanpitokausien päättyessä. Maksuvalmiudesta annetaan pitkän- ja lyhyen ajan ennusteet talous- ja suunnittelukeskuksen varainhallintaosastolle sekä seurataan ennusteiden poikkeamia toteutuneeseen. Talousyksikkö vastaa näiden raporttien laatimisesta ja toimittamisesta varainhallinnalle.

Talousarvion toteutumisennuste ja osavuosisraportti laaditaan neljästi vuodessa käyttötaloudesta ja investoinneista. Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisennusteen ohella ennustetaan myös tunnuslukujen ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Talousyksikkö kokoaa osavuosisraportin ja ennusteen kirjanpidosta saatavien tietojen ja osastojen laatimien ennusteiden pohjalta. Osavuosisraportti ja ennuste annetaan tiedoksi yleisten töiden lautakunnalle.

LIITTEET

KÄYTTÖTALOUS

209 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

	Tilinpäätös 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Tulosbudjetti 2010 1000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
Myyntitulot	13 296	14 186	13 968	-218	-1,5
Maksutulot	11 803	10 445	12 190	1 745	16,7
Tuet ja avustukset	242	251	225	-26	-10,4
Vuokratulot	3 185	3 107	3 221	114	3,7
Muut tulot	10 401	10 609	12 295	1 686	15,9
Valmistus omaan käyttöön	10 009	11 386	12 423	1 037	9,1
Tulot yhteensä	48 936	49 984	54 322	4 338	8,7
Palkat ja palkkiot	17 470	19 778	20 431	653	3,3
Muut henkilöstömenot	6 350	7 033	6 931	-102	-1,5
Palvelujen ostot	87 855	98 193	95 059	-3 134	-3,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 808	2 452	2 954	502	20,5
Avustukset	24	55	55	0	0,0
Vuokrat	10 152	10 730	10 411	-319	-3,0
Muut menot	520	754	1 833	1 079	143,1
Menot yhteensä	125 180	138 995	137 674	-1 321	-1,0
Toimintakate	-76 245	-89 011	-83 352	5 659	-6,4
Poistot	51 114	50 285	51 230	945	1,9
Tilikauden tulos	-127 359	-139 296	-134 582	4 714	-3,4

Katu- ja puisto-osasto

	Tilinpäätös 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Tulosbudjetti 2010 1000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
Myyntitulot	8 387	8 496	9 751	1 255	14,8
Maksutulot	11 803	10 445	12 764	2 319	22,2
Tuet ja avustukset	226	251	225	-26	-10,4
Vuokratulot	2 291	2 066	2 216	150	7,3
Muut tulot	10 342	10 479	11 710	1 231	11,7
Valmistus omaan käyttöön	2814	3 133	3 400	267	8,5
Tulot yhteensä	35 863	34 870	40 066	5 196	14,9
Palkat ja palkkiot	8 043	9 170	9 695	525	5,7
Muut henkilöstömenot	2 936	3 214	3 239	25	0,8
Palvelujen ostot	80 735	90 658	88 939	-1 719	-1,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 033	1 544	2 065	521	33,7
Avustukset	0	20	20	0	100,0
Vuokrat	7 249	7 524	7 244	-280	-3,7
Muut menot	472	709	1 780	1 071	151,1
Menot yhteensä	101 467	112 839	112 982	143	0,1

Toimintakate	-65 604	-77 969	-72 916	5 053	-6,5
Poistot	50 967	50 028	51 000	972	1,9
Tilikauden tulos	-116 571	-127 997	-123 916	4 081	-3,2

Hallinto-osasto

	Tilinpäätös 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Tulosbudjetti 2010 1000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
Myyntitulot	2 104	1 406	241	-1 165	-82,9
Tuet ja avustukset					
Vuokratulot	894	1 041	1 005	-36	-3,5
Muut tulot	57	100	55	-45	-45,0
Tulot yhteensä	3 054	2 547	1 301	-1 246	-48,9
Palkat ja palkkiot	3 613	3 239	3 001	-238	-7,3
Muut henkilöstömenot	1 300	1 141	1 006	-135	-11,8
Palvelujen ostot	5 913	5 306	3 859	-1 447	-27,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	504	586	472	-114	-19,5
Avustukset	24	35	35	0	0,0
Vuokrat	1 754	2 003	2 163	160	8,0
Muut menot	33	62	75	13	21,0
Menot yhteensä	13 141	12 372	10 611	-1 761	-14,2
Toimintakate	-10 087	-9 825	-9 310	515	-5,2
Poistot	140	222	180	-42	-18,9
Tilikauden tulos	-10 227	-10 047	-9 490	557	-5,5

Arkkitehtuoriosasto

	Tilinpäätös 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Tulosbudjetti 2010 1000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
Myyntitulot	351	260	260	0	0,0
Muut tulot	2	0	0	0	
Valmistus omaan käyttöön	1 374	1 620	1 620	0	0,0
Tulot yhteensä	1 726	1 880	1 880	0	0,0
Palkat ja palkkiot	1 585	1 890	2 095	205	10,8
Muut henkilöstömenot	575	662	698	36	5,4
Palvelujen ostot	134	150	150	0	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	46	44	44	0	0,0
Vuokrat	306	304	14	-290	-95,4
Muut menot	1	5	5	0	0,0
Menot yhteensä	2 647	3 055	3 006	-49	-1,6
Toimintakate	-920	-1 175	-1 126	49	-4,2
Poistot	8	35	50	15	42,9
Tilikauden tulos	-928	-1 210	-1 176	34	-2,8

20904 HKR-Rakennuttaja

	Tilinpäätös 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Tulosbudjetti 2010 1000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
Myyntitulot	2 454	4 024	3 642	-382	-9,5
Tuet ja avustukset	15	0	0	0	0,0
Muut tulot	9	30	30	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	5 814	6 633	7 403	770	11,6
Tulot yhteensä	8 292	10 687	11 075	388	3,6
Palkat ja palkkiot	4 230	5 420	5 640	220	4,1
Muut henkilöstömenot	1 539	1 997	1 988	-9	-0,5
Palvelujen ostot	1 073	2 082	2 064	-18	-0,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	226	275	373	98	35,6
Vuokrat	844	905	990	85	9,4
Muut menot	15	8	20	12	150,0
Menot yhteensä	7 925	10 687	11 075	388	3,6
Toimintakate	367	0	0	0	
Poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	367	0	0	0	

INVESTOINTITALOUS

	Tilinpäätös 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Tulosbudjetti 2010 1000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat					
Uudisrakentaminen	34 978	41 490	36 540	-4 950	-11,9
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	25 628	23 390	27 050	3 660	15,6
Yhteishankkeet / valtio	15 058	12 150	4 750	-7 400	-60,9
Kamppi-Töölönlahti -alueen kadut	7 014	3 910	6 560	2 650	67,8
Muut kadunpidon investoinnit	667	1 700	1 350	-350	-20,6
Jätkäsaari	5 233	18 200	2 1260	3 060	16,8
Kalasadama	1 350	9 000	5 990	-3 010	-33,4
Kruunuvuorenranta		5 100	8 800	3 700	72,5
Yhteensä	89 927	114 940	112 300	-2 640	-2,3

	Tilinpäätös 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Tulosbudjetti 2010 1000 €	Muutos 09/10 1 000 €	Muutos 09/10 %
8 06 Puistorakentaminen					
Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus	9 799	13 530	12 630	-900	-6,7
Kamppi-Töölönlahti –alueen puistot	598	2 260	2 840	580	25,7
Eiranranta	2 434	5 760	3 500	-2 260	-39,2
Jätkäsaaren puistot	241	240	50	-190	-79,2
Yhteensä	13 072	21 790	19 020	-2 770	-12,7
8 09 Irtaimen omaisuuden hankinta					
Muut hankinnat	1 480	1 735	1 355	-380	-21,9
Yhteensä	1 480	1 735	1 355	-380	-21,9
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	106 907	138 465	132 675	-5 790	-4,2